

XXII. évfolyam.

2. szám.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOKVÁRMEGYEI

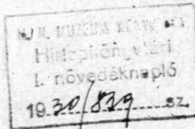
NÉPMŰVELÉS

Felelős szerkesztő:
Greczmajer Károly.

Főszerkesztő:
Keszthelyi István.

Felelős kiadó:
Csiky Ernő.

Szolnok, 1930 február hó.

ROTH DEZSŐ KÖNYVNYOMDÁJA SZOLNOK.

ROTH DEZSŐ, SZOLNOK

PIAC-TÉR.

KÖNYV- ÉS PAPIRÁRÚHÁZ

TELEFON 113.

Raktáron van és azonnal szállítható:

Iskolai nyomtatványok.

- *64. Helyreállítás elszámolás
646. Eüfőrelszámolás
637/a. Állami elemi népisk., óvodai gondnoks. (együttes) költségvetés, kül iv
647 b. Állami elemi népisk., óvodai gondnoks. (együttes) költségvetés, bel iv
648. I. Kimutatás beirattási díjakról
649. II. Kimutatás egyesesadóról, 5%, 3%-os pótdávóltságról
650. III. Kimutatás a készpénz- és terménybeli hozzájárulásról
651. IV. Kivonat a bérszerződésből
652. V. Kimutatás alapítványok jóveleméről
653. VI. Kivonat kölcsöntörleszt. tervezetből
654. VII. Kimutatás hitoktatói díjak megállapításához
985. VIII. Kimutatás fűtési és irodai általány megállapításához
656. IX. Kimutatás fűtési meenyiségéről és értékéről
657. Átvételi elismervény anyagokról
658. Napszámjegyzék
- 659.60. Népiszkolai helyi tanmenet A),) bel iv B) kül iv
661. Könyvtári költségvetés
662. énzrtári napló és számadás*
662. Könyvtári pénztári napló és számadás kötve
663. Állami elemi iskolai (kisdévodai) anyagszámadási könyv. Kötve, 5 évre
663. Áll. elemi isk. (kisdévodai) anyagszámadás*
665. Kimutatás ingyen-tankönyvekről
666. Iskolai pénztári napló A) minta
667. Közs. isk. számadás
668. Népiszkolai költségvetés
669. Isk. alapvgyon-számadás
671 b. Statisztikai kimutatás
672. Bérszerződés bérbeveendő épületek számára
675. Postai feladókönyv
688. Javadalmi jegyzőkönyv tanitók részére
690. Elbocsátó-levél
691. Beirattási díj kezelési napló*
803. Iktatókönyv
Iktatókönyv, kötve, tárgymutatóva ellátva
805. Tárgymutató
824. Állami elemi iskolai és óvodai számadás, (teljes példány)
824/a. Állami elemi iskolai és óvodai számadás, bevételi belső iv
824/b. Állami elemi iskolai és óvodai számadás, kiadási belső iv
824 c. Állami elemi iskolai is óvodai számadás kötve
829. Elemi iskolai értesítő-könyvecske
830. Népiszkolai (elemi) bizonyítvány. Merített papíron
844. Tisztiorvosi bizonyítvány
947. Órarend elemi iskolák számára (1 iv = 2 példány)
948. Nyugta tanítói fizetésekről (1 iv = 2 példány)
950. X. Kimutatás
I a. Kimutatás

Leltári nyomtatványok.

915. Leltári napló (1. sz. minta)*
916. Szakleltár (2. sz. minta)*
917. Szobaleltár (4. sz. minta)
940. Könyvtári szakleltár (3. sz. minta)*
941. Selejtezési jegyzék (5. sz. minta)*
942. Árverési jegyzőkönyv (6. sz. minta)
943. Más intézetek átadandó tárgyakról: kiállítandó kimutatás (7. sz. minta)

Nyomtatványok az 1921. évi XXX. törvénycikk végrehajtásához.

1. m. Tanköteles törzskönyvi lapja
2. m. Kiserőlevél törzskönyvi lap átküldéséhez.
3. m. Óvó- és tanköteles korba lépő gyermekek bejelentése
4. m. Beköltözött gyermekek bejelentése
5. m. Végleg elköltözött gyermekek bejelentése
6. m. Kivonat a születési anyakönyvből
7. m. Kivonat a halálzási anyakönyvből (szep. 1-től.)
8. m. Kivonat a halálzási anyakönyvből (aug. 31-ig).
9. m. Jelentés
10. m. Kimutatás iparos- és kereskedőtanoncok számában az előző évi szeptember 1. óig beállított változásokról
11. m. Ertesítés tanoncvizonyba lépő tanulókról
12. m. Ertesítés tanoncvizonyból kilépett tanoncokról
13. m. Egyéni lap
14. m. Ertesítés az iskolából kilépő tanköteles gyermekekről
15. m. Kimutatás az október 15-ig beirt tanulókról
16. m. Felhívás a be nem iratkozott gondviselőjéhez
17. m. Kimut. törzskönyvezett tankötelesekről
18. m. Feljelentés beirattás elmulasztásával elkövetett kihágásért
19. m. Felhívás hivatalból való beirattásra
20. m. Ertesítés hivatalból való beirattásról
21. m. Kötelező nyilatkozat felmentéshez
22. m. Orvosi jelentés és engedély
23. m. Kimutatás igazolatlanul mulasztó gyermekekről
25. m. Feljelentés a negyedszer, vagy ennél több ízben elkövetett kihágásért
26. m. Figyelmeztetés oktatás meghosszabbítására
27. m. Figyelmeztetés magánvizsgálatra jelentkezés tárgyában
28. m. Nyilvántartó-napló kirótt büntetés-penzekről*
29. m. Nyilvántartó-napló kirótt bírság penzokről*
30. m. Felvételi napló*
31. Haladási napló*
32. m. Mulasztási napló
33. m. Anyakönyvi napló
34. m. Bírságolás
35. m. Pénznapló büntetés-penzekről*

Önálló gazdasági és gazdasági ismétlő-iskolák számára.

- A valias- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium 1922. évi 139.109. sz. rend. előirt 1-41. mintájú nyomtatvány
703. Félévi jelentés
33/a. Anyakönyvi napló
A felvételi, mulasztás és haladás céljaira
- az elemi iskolai felvételi, mulasztás és haladási napló használandó

Kisdévodák számára.

724. Felvételi napló.*
726. Mulasztási napló*
727. Haladási napló puha kötésben
728. Bizonyítvány nyári menházakat vezető dalkák részére
729. Bizonyítvány állandó menházakat vezető dalkák részére

Iparos- és kereskedőtanonciskolák számára.

746. Költségvetés
748. Felvételi napló*
749. Tanulmányi napló*
750. Előmeneteli és mulasztási napló*
751. Anyakönyvi törzslap
752. Iparostanoncisi olai bizonyítvány
754. Értesítő (ellenőrző) könyvecske
757. Kereskedőtanonciskolai bizonyítvány
758. Zárószámadás

A jegyzekben felsorolt nyomtatványok a fennálló törvényeknek és miniszteri rendeleteknek megfelelően készültek és azok használata kötelező.

A nyomtatványokat előnyösen számított nettó áron szánjuk és postai utánvétellel küldjük meg.

A megrendelésnél ajánlatos a nyomtatvány megnevezése előtt álló raktár- vagy mintaszámot is, valamint a külső vagy belső ivet is pontosan megjelölni.

A megrendeléseket beérkezésük napján késedelem nélkül elfintézzük.

A *-gal jelölt nyomtatványokhoz külső iv (borítékiv) is kapható.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOKVÁRMEGYEI

N É P M Ű V E L É S

A kir. tanfelügyelőség, a vármegyei tanítóegyesület s a vármegyei iskolánkülvül népművelési bizottság
HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Laptulajdonos: Jász-Nagykun-Szolnok-
vármegyei Rt. Tanítóegyesület.

Felvilágosító: Csiky Ernő vm. egye-
sületi pénztáros.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
GRECZMAJER KÁROLY.

FŐSZERKESZTŐ:
KESZTMELYI ISTVÁN.

Megjelenik minden hó 15-én.

Előzetesi díjat és ruházatotól Csiky Ernő
egyesületi pénztárához, a lap szellemi részén
vonatkozó közlemények a szerkesztőség címére
Szolnok, újbólyi úton 11. számú házban, beérkez-
nek nem állnak díjazás.

Pedagógiai szemináriumok.

Az új tanterv szellemében való iskolai munka általánossá tétele céljából letesültek a pedagógiai szemináriumok. Vármegyeszerte folyik a munka, körzetekre osztva. Kiválóbb elméleti és gyakorlati pedagógusok igyekeznek segíteni, hogy minél teljesebb mértékben és minél előbb megvalósuljon a tantervben kitűzött cél.

Ennek az intézménynek a fontosságát a tanítói kar az első pillanatban felismerte és nagy ügyeszeretettel igyekszik a szemináriumi előadásokon elsajátítani az új tanterv célkitűzéseinek megfelelő módszeres eljárásokat, hogy munkáját sikeresen végezhesse.

Nem kell hangsúlyoznunk, hogy milyen fontos, a szemináriumokon részt venni, mert minden tanító tudja és érzi, hogy a tantervben levő új célkitűzés olyan lényegesen átalakította a tanítási eljárást, hogy azt másképpen elsajátítani nem lehet, csak úgy, hogy ha az elméleti fejtegetésekkel kapcsolatosan gyakorlati bemutatásokat is megfigyelhetnek és a nem világosan jelentkező kérdésekre a tájékoztató, utbaigazító feleleteket megkapják.

Akik még nem foglalkoztak a kérdéssel behatékban, a legveszélyesebbre változást. Azt gondolják a tantervi anyag felsorolásából, elrendeléséből, hogy jelentéktelen átcsoportosításról, apróbb módosításokról van szó, különben marad minden a régi módon. Ezt a téves hitet el akarjuk oszlatni. Egy egészen új feladattal áll szemben a tanítói kar az új célkitűzés következtében. Nem lehet másképpen a tanterv célkitűzését megérteni, a tanterv szellemébe behatolni, megfelelő módszeres eljárást elsajátítani,

mintha a pedagógiai szemináriumokat szorgalmasan látogatjuk, megfigyeljük a gyakorlati eljárásokat és tisztázzuk azokat a kérdéseket, amelyek homályosoknak látszanak.

A hosszabb szolgálattal bíró kartársakat aggodalom tölti el azért, mert azt gondolják, hogy a tanítási eljárás következtében meglazul a fegyelem, a tanítási eredmény összegezése nehézségekbe ütközik, dacára annak, hogy az új tanterv célkitűzésével újabb és nagy munkát vállalnak. Ezt a téves felfogást eloszlatandó, megnyugtatóan közlöm, hogy az aggodalomra egyáltalán nincs semmi ok. A szemináriumok folyamán meglátják, hogy többlet munkáról nincs szó, ellenkezőleg: könnyebben végezhetik a munkájukat, mint eddig tették, mert a gyermeki lélekhez közelebb jutnak, a nevelés tanítási eljárásuk folyamán a gyermekek könnyed módon szerzik meg, amit az iskola nyújt nekik.

Különbözik a szemináriumi előadások kiegészítése, az ott folyó munka erősítése céljából lapunk rovatot nyit, melyben állandóan foglalkozik az új tanterv keresztülvételének gyakorlati és elméleti kérdéseivel.

Amint a kezdetből megállapítható, pedagógiai szemináriumaink olyan értéket nyújtanak, ami minden tanítónak nélkülözhetetlen. Minél nagyobb mértékben hatolunk a tanterv szellemébe, annál világosabban és tisztábban látjuk, hogy a tanítói munkánk könnyebb, eredményesebb és igazán nemzetnevelő munka. Erre pedig minden magyar tanító készséges munkás, örömmel dolgozik a jobb jövőért.

Bene Lajos.

Pedagógiai Szeminárium.

Rovatvezetők: **Bihary István**, vez. kir. tanfelügyelő.
Greczmaier Mátyás áll. el. isk. igazg.

Fohász

a pedagógiai szemleátrónok megnyitására.

Mi, akiket sorsunk és hivatásunk emberi lelkek művelésére rendelt és a kik egész életünket minden erőnkkel ennek a szent célnak a szolgálatába állítjuk, — könyörgő fohással szállunk a Mindenség Urához segedelemért.

Minden gondolatunk gyermekeink, minden gondolatunk jobb jövőnk. Sóvárgó vágyakozással, a lelkesedés szent tüzétől hevítve, fáradozunk, hogy az emberi lelket szebbé, jobbá tegyük s így a földi életet a síralom völgyéből más, magasabb, szebb és nemesebb légkörbe felemeljük.

Lelkünk töpreng, tervez, próbálkozik, mily utak és módzatok vezetnének magasztos hivatásunk betöltéséhez.

Ime most is, mint már annyiszor a múltban, új ösvényre léptünk. De ez új ösvénynek még csak a kezdetén vagyunk és tanakodunk, miképen járjuk azt, hogy rajta közelebb juthassunk magasztos céljaink felé.

Ugy érezzük, hogy egész emberek kellenek nekünk. Egész emberek, a kik az élet minden körülményei között méltók legyenek az emberi névre, — magasztos lelkületükkel, széleskörű tudásukkal, rajongó hönyszerelmükkel és buzgó Isten-hűtükkel.

Egész emberek kellenek nekünk, a kiknek tömege e szűk trianoni ketrecben, mint egy nagyszerű egység — egybeforva, — a testi és erkölcsi erőtől, a tudástól, az izzó fajszeretettől lángolva, a fajunkon ütött sebtől örfjögő fájdalomtól üzetve, mint egy óriás, álljon ki a történelem fórumára és a kezét, a nemzeti egységnek szent kezét felemelve, mint egy isteni kerub egy csapással sújtson a gyáván elhagyott szent hazai földünk és véreink visszasserzésére, halálos csapást mérve a hitszegéssel ellenünk támadt idegen fajzatok fejére.

Fenkölt lélek, hit, tudás és rajongó hönsszerelm, ti szent fundamentumai a nemes lelkeknek! A vágytól, a rajongástól reszkető, sóvárgó lélekkel, epedve nézünk titeket; kinyújtva karjainkat felétek. Megfogadjuk, — szent fogadalmat teszünk, — hogy titeket és csak titeket akarunk! Titeket akarunk látni és megvalósí-

tani. Látni akarunk titeket, mint élő valóságot az emberi lelkekben. Megfogadjuk, hogy mindannyian művészek leszünk, művészek akarunk lenni, felhangolni az ifju emberi lelkeket a legszebb dallammal a magyar föld, a magyar dal szeretetére, a szülőföld szeretetére, a munka szeretetére, emberszeretetre, Isten-hítre. Arra, hogy a szív utolsó dobbanása is egy fenséges szép zene legyen — a haza szent oltárán verelődozatul.

Légy velünk Mindenható Isten és segíts minket erre a Magyar Feltámadás szent nevében, kérünk. Amen!

Dr. Kovács János.

Az új tanterv szelleme.

Bihary István vez. kir. tanfelügyelő új pedagógiai szemleátróni előki megnyitója alapján.

A legutóbb (1905-ben) kiadott tanterv óta minden tekintetben oly óriási változás történt, a magyar történelemnek oly szomorú napjai szakadtak reánk, hogy a beütközött új, építő korszaknak lázas mohósággal kellett nyugat kulturája felé fordulni. A nagy nemzeti veszteség minden tekintetben új erőforrások után tekint, hogy biztosíthassa létét, hogy növelhesse erejét, hogy megvalósíthassa az ezeréves haza visszasserzési lehetőségét.

Az új honvédelem illetékes tényezői magukéva tették a művészlelkű pedagógusok újításait s megalkották az új tantervet.

Aki az új tantervet komoly tanulmány tárgyává teszi és benső mélységeibe behatol, csak akkor látja, hogy mily hatalmas fejlődési lehetőséget rejt magában.

A cél már sejteti, hogy hatalmas munkát, igazi, maradandó nevelő tevékenységet akar végezni. A cél szent és nemes. Vallásos, erkölcsös, értelmes és öntudatosan hazafias polgárt akar nevelni. És hogy ezt elérhesse, a nevelés és oktatás központjába a gyermeket teszi. Ez a kiinduló pont. A gyermek. Még pedig nem a csak értelmes gyermek, hanem az igazi gyermek, ki telve *érzelmi motívumokkal* és *hősies akarásokkal* várja, hogy fejlődését az őt megértő, őt szerető tanító szépen, észrevétlenül irányíthassa, értelmét gazdagíthassa, érzelmi világát kibontva szent akarásokra készíthesse. Igen! Az új tanterv voluntaris irányt szab a régi intellektuálissal szemben és a tudás, valamint a gyermek lelki és testi életének harmóniáját akarja biztosítani. Ezért ezután nem elegendő az anyag elvégzése, mert az anyag csak eszköz,

a nagy célok eléréséért. Nem akkor érünk el tehát eredményt, ha az anyagot elvégeztük, hanem akkor, ha elérjük a tantervben előírt célt is.

Az új tanterv mód szerében a beszélgetést teszi a nevelés-oktatás gerincévé. Nem az agyon kényszeredett, gyermekre erőszakolt kérdve kifejtést, hanem a gyermek lelkeségéből, a gyermek környezetéből, érdekköréből kiinduló beszélgetést, mely munka, természetének a legmegfelelőbb, mely munka, érzelmi világát sugározza s mely alkalmak a legmegfelelőbbek, hogy egyénisége határozott akarásokkal finomodjon, gazdagodjon. A természetes, a való életre óhajtja vezetni az iskolán keresztül a gyermeket és ezért az iskolát felszabadítja az idegen légkörtől. (Énekli beszéd, szabályok beemléztetése, grammatizáló rendszer stb.)

Az egyéni nevelést szolgálja az az új csoportosítás, mely kivételében megkönnyíti a gyermek munkáját. Korszerű intézkedés a testgyakorlási órák heti számának emelése. Ép lelket ép testben akar látni. Ezért fordít nagyobb gondot a test harmonikus fejlesztésére és teszi ezt nemcsak a test, hanem a kedély bevonásával. A jó kedélyt, a kedvet mindenképp biztosítani akarja.

És hogy ez a mi sajátos iskolaviszonyaink következtében elérhető legyen, ahhoz apostoli felkületű tanító kell. Igazi mester! Az ember és gyermekszeretet át kell, hogy hassa a tanítót! Ez a legerősebb kapocs, mely összefűzi tanítványait, azok szüleiével s ez a legerősebb biztosítéka munkássága sikerének. A tanító az új honvédelem katonája, azaz tisztje. És az ő legszebb tiszte a példás élet. Neki példát kell adni a gyermekeknek. Az ő példája kell, hogy melegítsen, hogy fényt arasson. És nemcsak az iskolában, a tantestületben, hanem otthon, a társadalomban, mindenütt. A gyermeknek nem szabad tanítójában csalódnia. És ez az új tanterv szellemének a legjobb biztosítéka!

Tobel Ferenc.

Tanítási vázlat.

A tanítás helye: Szolnok, Pedagógiai Szeminárium.
• Ideje: 1930. I. 16. (Egy óra tanítás.)
• tárgya: Beszéd- és ért. gyakorlat. III. o.
• anyaga: A szülőföld települése. (Szolnok alapítása.)
Tanító: *Niss József*, gyakorló iskolai tanító. (Jászberény.)

Előkészület: A kir. tanfelügyelő rendelkezésére a Sipos-téri áll. isk. III. osztálya a tanítást megelőző napon a Tisza-partján, a természetben szemlélte a Tiszát, Zagyvát, azok medrét és partjait. Figyelmüket a vezető tanító

ráirányította a várra, mint a vidék legmagasabb pontjára. A gyermekek nyárfá- fűzágallyakat gyűjtöttek. A tanításhoz előkészített eszközök: homok, televény, gallyak, kis borsátrák, honfoglaló lovas képe, kis házak, templom, várfalak és Szolnok távlati képe a Tiszaparttól.

I. Előkészítés: a) Ismerkedés, bizalomkeltés.
b) Érdeklődés felkeltése: Ki hozta e gallyakat? Ki szedegette? Te is? Te is? Hol szedtetek? Milyen most az öreg Tisza képe? Láttátok a Tiszát? Miben folyik? (Árokban, gödörben.) Meder annak a neve! (A tanító felírja.) Tudjátok-e, mi volt réges-régen a Zagyva neve? Z o g e a! (A tanító felírja.)

Ilyen volt mindig ez a vidék? (Szolnok látképét mutatja, beszélgetnek a képről.) Mindég város volt ezen a helyen? (Nem.)

c) **Célkitűzés:** Szeretnétek-e tudni, kik voltak itt az első emberek?

Ha segített, fiaim, a munkában, hamarosan megtudhatjátok. (Segítünk!)

II. Tárgyalás: (A tanító gyermekekkel asztalra fekteti a nagy táblát. A homokot ráöntik. A tanító elsimítja, hogy a Tisza-Zagyva torokban magasabb legyen.) Belerajzolom ebbe a homokba a Tisza folyását, aztán a Zagyvát is. Ti kaparjátok mélyre a folyók medrét.

Mért nem folyt itt egyenesben a Tisza? (A partos részt mutatja.) (Gyermekek: mert ott part van. Azt kikerülte.) Hát a Zagyva miért nem folyt bele előbb a Tiszába, itt? (Gy.: az is kikerülte a partot.)

Jól néztek meg, — álljatok fel! — milyenek látjátok e vidéket? (Gy.: Itt síma, amott domb van.)

Ezen a hosszukás dombon valamikor nagy erdő volt olyan, mint a Móri liget. Tűzfeljárta tele erdővel, gallyakkal! (A gyermekek letűzdelik gallyakkal, fenyőágakkal.)

Ilyen szép, erdős volt ez a vidék, mikor őseink hazánkba bejöttek. Az erdőben vad tanyázott, a vizekben bőven volt hal is itt, a síma helyeket selymes mezők borították.

Ki vezette be őseinket mai hazánkba? (Gy.: Árpád apánk.) Mit gondoltok, ő maga jött előre a Tiszaparton a szolnoki nagy erdőben? (Nem! Katonák jöttek.) (A tanító egy nagy kartont mutat fel. Hátrafelé nyíló honfoglaló lovast ábrázol.) Ilyen vitézeket küldött előre, hogy nézzenek körül! Mit látsz ezen a képen? (Gy.: huszárt. A tanító meghagyja ezt az elnevezést. Később is használja. Így mondja: Árpád huszára. Tovább beszélgetnek a képről. Ki-ki elmondja azt, amit a nagy, színes képen lát:

A ló ágaskodik, mezőn szalad, habzik a szája. A huszárnak toll van a fején. Nyíla van. Kardja is van. Hátrafelé nyíllaz? Látom, ti is hoztatok nyilat! Tudtok-e vele l-ni? Jöjj ki te is, te is, próbáld meg! A sarokba röptsd a nyilvesszőt! (A gyermekek nyíllaznak.)

A tanításban a tanító a gyermekek munkáját, segítségét felhasználva a következőkre világított rá:

Árpád huszárjai a dombon megálltak. Szétnéztek s a vidéket gazdagnak, szépnek találták. Árpádnak jelentést vitt az egyik lovas. (A gyermek leadja a jelentést.) Árpád megengedte, hogy ezek az első lovasok itt, ezen a szép vidéken tanyát üssenek. (A gyermekek a kis borsátrakat feltették. Egyik a völgybe. Másik a dombra. A gyermek megmondta, hogy ő miért tette volna sátrát a dombra. (A lovaknak is vannak egy, közös, nagy sátrat.)

Azután vadásznak, halásznak. Többen és többen telepedtek meg ezen a helyen. Idővel városos sátor-város lett a vadon erdő helyén. A pogány Istennek égő oltáron mutatott be hála-áldozatot, hogy őket e gazdag vidékre elsegítette. (A tanító színes krétával lángoló oltárt rajzol. A gyerekek beszélnek arról, hogy ki mit áldozott volna Hadúrnak.)

Áttérés a tanítás második részére.

Ezek a nagy pogány tüzek nem sokáig világítottak ám a tiszaparti sötét éjszakákban! Valaki eloltotta azokat örökre.

Egy alkalommal jöttek más vidékről a magyar testvérek látogatába. Az erdő szélén megálltak a lovasok. Volt köztük egy fekete ruhás, idegen ember is. Ez nem kardot, hanem a kard helyét keresztet tartott a magasba kezében. (A tanító nyárfagallyakból keresztet készít egy gyermekkel s azt mutatja fel.)

A szolnoki magyarok szívesen fogadták vendégeiket. Az idegen embert is, aki a kereszt szolgája, Krisztus Urunk papja volt. Megnézték, megbámulták és hallgattak szavait. Ez a papbácsi nyájas ember volt. Megtanította a körötte álló pogányokat a „Miatyánk“-ra. (A tanító együtt imádkozza a gyermekekkel az ima első sorait: Miatyánk, egy Isten, ki a mennyekben vagy! Szenteltesd meg a Te neved! Jöjjön el a Te országod...)

A szolnoki magyarok is keresztényekké lettek. Eloltották és többé nem gyújtották meg a pogány tüzeket.

Közöttük elsőnek tért át az igaz hitre az

ő vezérük. Buzgó keresztény lett. A neve ez volt: Zounok. (A tanító felírja a táblára.)

A papok megtanították az új hívőket a házépítésre. A sátrak helyébe házak kerültek. (A gyermekek leszedik a borsátrakat s ezek helyébe kis, színes házíkokat raknak a Tisza-Zagyva szögébe. A tanító bevárja, míg a munkát bevégezik.)

Mindenkinek van már háza? Ez a nagy ház, itt a dombtetőn bizonyára Zounok vezérével. De még valaki számára nem építettetek házat. (A gyermekek gondolkoznak.) Én ide, a legmagasabb, a legszebb helyre építenék egy nagy-nagy, magas házat. (A gyermek rácszémél és örömmel mondja: templomot. A kis templomot kikeresi a ládából és a dombtetőre teszi. (Kinek a háza ez? (Az Istené.)

Ebben az időben már királya volt a sok-sok Magyarok, a nemzetnek. Talán tudjátok, ki volt az első király? (A gyermekek gondolkoznak.) Szent király volt. (A gyermek mondja: Szent István.)

Szent István a derék Zounok vezért megtette e vidék parancsnokának. Akkor ezt a parancsnokot ispánnak nevezték.

Zounok ispán, hogy népét megvédehesse, ezt az új várost falakkal vétele körül. (A gyermekek körülrajzolják a dombot várfalakkal.) Így készült el akkor is a vár. Az első parancsnokról nevezték el. Hogy mondták akkor? (Gyermekek: Zounok.) Elnevezték ezt az erős helyet Zounok-varának. Később már így mondták: (Zounok neve alá írja a tanító) Szolnok.

A tanítás harmadik része:

A tanító elbeszélése:

Kiváncsiak vagytok, hogy mi történt városok első parancsnokával?

Budán túl a régi pogányok fellázadtak az új hit ellen. Budára sereglettek, hogy a királyt megtámadják s a régi hit visszavételére kényszerítsék.

A király Budára hívatta szent Gellért püspököt, hogy ékes-szólásával ő csendesítse le a lázongókat.

Szent Gellért itt, Szolnokon keresztül jött a délvidekről. Utjában bekopogtatott Zounok várispánhoz. Talán itt is pihent egy éjszakán át: Aztán folytatja útját.

A jó házigazda, Zounok várispán válogott vitézeivel elkíserte vendégét Budára. Biztosan arra gondolt, hogy a szent férfit megvédi kardjával, ha a pogányok bántanák.

Zounok várispán, a ti első gazdátok nem jött többé vissza.

A pogányok szent Gellérttel együtt elfoglalták. Szekerestől felvitték őket a Gellért-hegy tetejére s onnét a Dunába taszították őket.

Szolnok városának első ispánja vértanú lett. Imádkoztatok érte s nevére legyetek büszkék szolnoki magyar fiúk!

III. Összefoglalás, begyakorlás.

A tanító irányító kérdésekkel ismét feléleventi a tárgyalás három főrészt:

1. A vadonban hogyan telepszene meg a honfoglaló lovasok. Sátor-város.

2. A keresztény pap munkája. Városépítés, várépítés.

3. Az első várispán vértanúsága.

Kérdései közben most is, többször felteszi a kérdést: Te hogyan tettél volna? Mit tettél volna te? (Alkalmazás a gyermek életére. Akarat-irányítás, akarat-edzés.)

Amikor a tanítás meséjét összefüggően szerette volna hallani, úgy buzdította a tanulókat: Gyerekek! Most hazamentek! Otthon édesanyátok már megőzte a fő ebédet. Vár benneteket. Ébéd után mit meséltek neki. Mit láttatok, mit hallottatok a jászberényi tanító-bácsiótól?

Egy-két gyermek elmondja a történetet. A tanító most csupán a sorrend betartására ügyel.

Végül rajzlapokat oszt ki s buzdítja a gyermekeket, hogy színes krétával rajzoljanak sátorokat, nyilat, keresztet, kis házakat, templomot. Aki ügyes, az kerítse be rajzát várfalakkal s írja rajza fölé: Zounok vára.

Pedagógiai szeminárium postaládája.*

1. Miért kívánt az előadó teljes mondatban való feleletet?

Ha a gyermekekből — a természetes társalgás megszakítása következményeként — ömlik a szóaradat, nem kívánom meg. Nem követe-

*A pedagógiai szemináriumokon tartott előadások és mintatanítások annyira gondolatot ébresztenek, oly sok kérdést vetnek fel, hogy azoknak megválaszolása napokat venne igénybe. Sokan nem azért nem szóltak, mintha nem volna gondolatuk véleményük vagy tapasztalatuk, hanem esetleg mert szerénykednek vagy nem akarnak a nagy nyilvánosság előtt kezderősködni. E rovatban alkalmat akarunk nyújtani mindenkinek a hozzászólásra, kérdésközlésre; vitába szállhat, beszámolhat a körben szerzett tapasztalatokról, kérdezhet, tanácsot kérhet. Az előadók válaszolhatnak itt bővebben az elsőnk állított kérdésekre. Jobban megértve egymás gondolatait, közelebb jutunk a célhoz. (Szerk.)

lem! Azonban folytonos igennel és nemmel egy óras előadást nem lehet végigvezetni.

2. A szemináriumi előadó tanításának anyagául olyan témát választhatott volna, amelybe a gyermekek lélekkel kapcsolódhattak volna bele.

A felvett téma: A lakóhely története a tantervben épp oly kötelező téma, mint akármelyik más téma. Egyszer ezt is sorra kell vennie a tanítónak. A homokban való munkálkodás (sátorverés, városalapítás) a gyermek kezelműködésén keresztül kényszerítette, hogy a tanításba belekapcsolódjon. Hogy a gyermekek nem voltak közlekenyek, előtünk nem szorult bővebb magyarázatra. Ki-ki a maga osztályában e tekintetben nagyobb eredményt ér el. Ezt sem kell bizonyítanunk!

3. Vezérkönyvet kívánna a tanítóság, amely megmutassa, hogy az új tanterv új tetteit hogyan vigyék át az életbe?

Ez a vezérkönyv készült már. A neve: Utasítás az új tantervhez. Amikor az új felhívás a gyermeket a régi béklyókból teljesen fel akarja szabadítani, érthető, hogy az Utasítás mért készült olyan sokáig.

4. Az előadó tanításában mért nem tűzte ki a tanítás célját szavakkal?

A Tisza és a Zagyva medrét kiépítve megmutattam Szolnok város képét a Mörctől nézve. Beszéltek a képről. Ekkor mondtam: Nem volt itt mindig város. Valamikor puszták hely volt ez. Erdők, nádasok, mezők borították a földet... Jöttek a magyarok... Árpád vezette őket s i. t.

A tárgyalásba a mese fonala zökkenő nélkül vitt át.

A határozott célkitűzés sokszor el is maradhat.

A régi, rossz célkitűzéseknél ez kisebb hiba.

5. A régi és új tanterv között nem látok olyan nagy különbséget.

Az új tanterv nem medő újítás. A réginek a kor által szült folytatása. Újítás benne az, hogy ezután nem a tantárgyak szorgalmas, gépies betanítása a cél, hanem a gyermekben az értelem, érzélem, akarat egyizere történő művelése. Az életre való, gondolkozni és határozni tudó ember nevelése.

A régi és új jelzők mögött ne az anyag mennyiségét, elrendezését keressük, hanem a háttérbe állított gyermeket!

6. A történelmi tényeket ne hamisítsuk meg.

Valóban, önkényeskedni nem szabad!

Ha a tudósok személyekről és tényekről — mai napjainkban — az eddigivel szemben más megállapításokra jutnak is, mi a régi, nevelőhatású történelmi adalekok (esetek) felhasználásától csak akkor térjünk el, ha erre felülről utasítást kapunk. Tanító és tanító egyéni lelkülete száz felé kalandozva megbonthatja a tömeg egységét!

7. Külön reális és külön ideális (erkölcsi) tetteket nem sorol fel az új tanterv. Hát erkölcsi tettekről mikor szóljunk, erkölcsi tetteket mikor tanítsunk?

A gyermek az iskolába lépve a társadalomba lép. Mozgása, cselekvései közben, de minden lépésében találkozik a társadalmi- és erkölcsi törvényekkel. Mindeniket akkor ismeresse meg a tanító, amikor azzal először került szembe a gyermek. (Lustaság, hanyagság, éberség, udvariasság, igazmondás, tisztelet, szeretet, könyörületesség, hűség, hűtlenség, lopás stb.)

Minden cselekedet vagy jó, vagy rossz. Mindkettő élelken mozgatja a gyermek érzelmeit, világát s ezen keresztül neveljük akarati-világát az ideál felé.

A régi „erkölcsi tanulás elvonása” helyett ma a tanítónak az a kötelessége, hogy a gyermeket az egymásután kibontakozó erkölcsi törvények korlátai között vezesse a szoktatás útján a szép élet felé.

8. A régi és új tanterv között csak stílárius különbség van.

Az 5. pontban elmondottak után erre a szigorú és önkényes megállapításra csak azt mondhatjuk, hogy ez inkább lehűti a kedélyeket, mint melegíti. Pedig ma minden parányi melegre szükség van, hogy az 5. pontban elmondottakat megértsük, megértessük és a valóuláshoz segítsük!

9. „A régi tanterv a tömegnevelés kátéja. Az új tanterv az egyén erőssé nevelésének tanácsadója.” (K. ref. esperes beszédéből.)

Ez a helyes meglátás! Definálás, amely toldást nem kíván!

10. Kiss előadó az amerikai munkaiskola hive. Kérdés nem kíván-e ezzel tőlünk, szegény, csonka-magyaroktól lehetlent? Ők, a gazdagok könnyen nevelhetnek a jól felszerelt iskolákban, amelyekben a pedellusnak is több a fizetése, mint nálunk a tanítónak.

Szíves figyelmébe ajánlom „Új Nevelő” c. dolgozatomat, mely „amerikaiás, merész szellemű s azt bizonyítja, hogy Magyarországon a magyar életnek pénz és főkebefektetés nélkül is lehet embereket nevelni. Csak ki kell vinni őket a magyar életbe!

Mint ahogy Bihary tanfelügyelő ur mondomta záró szavaiban: a régi négyfalu börtönből ki kell emelnünk a gyermeket! Ki kell vinnünk a virágos, mosolygó életbe, ami az ő élete. Itt, e derűs világban erősödjék emberré!

Ennek keresztülviteléhez nem kell pénz! Csak munka és a nemzet szebb jövőjében való törhetetlen hit!

Használj

Jász-Nagykun-Szolnokvármegyei Irkát!

Pedagógiai Szemináriumok programja vármegyénkben.

1930. évi január hó 11-től.

I. Mezőturon, 1930 január 11-én reggel 8 órákor a központi ref. iskola épületében.

Programm: 1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója és előadása az „Új tanterv szelleméről”. 2. A beszéd és ért. gyakorlatok célja, tárgya és módszere. Előadja vitéz Iványi Károly kunszentmártoni igazgató. 3. Mintatanítás a beszéd ért. gyakorlatok köréből. Előadja vitéz Iványi Károly áll. isk. igazgató. 4. Olvasás és olvasmánytárgyalás célja, tárgya és módszere. Előadja: Soós József tiszaföldvári áll. igazgató. 5. Mintatanítás az olvasás és olvasmánytárgyalás köréből. Előadja Soós József áll. isk. igazgató.

II. Szolnokon, 1930 január 16-án reggel 8 órákor az áll. polg. leányiskola tornatermében.

Programm: 1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója és előadása az „Új tanterv szelleméről”. 2. A beszéd- és ért.-gyakorlatok célja, tárgya és módszere. Előadja Kiss József jászberényi áll. tanítóképző intézeti gyakorló isk. tanító. 3. Mintatanítás a beszéd és ért.-gyakorlatok köréből. Előadja Kiss József gyakorló isk. tanító. 4. Olvasás és olvasmánytárgyalás célja, tárgya és módszere. Előadja Soós József áll. isk. igazgató. 5. Mintatanítás az olvasás és olvasmánytárgyalás köréből. Tartja Soós József áll. isk. igazgató. 6. Közegészségügyi előadás. Tartja dr. Elek István szolnoki városi tisztifőorvos.

III. Jászpatin, 1930 január 23-án reggel 8 órákor a központi rk. el. isk. épületében.

Programm: 1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója és előadása az „Új tanterv szelleméről”. 2. A beszéd- és ért.-gyakorlatok célja, tárgya és módszere. Előadja Kiss József gyakorló isk. tanító. 3. Mintatanítás a beszéd- és ért.-gyakorlatok köréből. Előadja Kiss József jászberényi áll. tanítóképzőint. gyakorló isk. tanító. 4. Olvasás és olvasmánytárgyalás célja, tárgya és módszere. Előadja Szentiványi Béla jászberényi rk. isk. igazgató. 5. Mintatanítás az olvasmánytárgyalás köréből. Tartja Szentiványi Béla rk. isk. igazgató. (Félórás). 6. Költeménytárgyalás. Tartja Balla Béla jászberényi tanítóképzőint. gyakorló isk. tanító. (Félórás).

IV. Jászberény, 1930 január 30-án reggel 8 órákor a Bercsényi uti áll. isk. épületében.

Programm: 1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója. 2. Az új tanterv szelleméről. Előadja Tanai Antal jászberényi áll. tanítóképzőint. tanár. 3. A beszéd- és értelemgyakorlatok célja, tárgya és módszere. Előadja Kiss József jászberényi tanítóképzőint. gyakorló isk. tanító. 4. Mintatanítás a beszéd és értelemgyakorlatok köréből. Tartja Kiss József gyakorló isk. tanító. 5. Olvasás és olvasmánytárgyalás célja, tárgya és módszere. Előadja Szentiványi Béla jászberényi rk. isk. igazgató. 6. Mintatanítás az olvasás és olvasmánytárgyalás köréből. Tartja Szentiványi Béla rk. isk. igazgató. (Félórás). 7. Költeménytárgyalás. Tartja Balla Béla jászberényi gyakorló isk. tanító. (Félórás).

V. Kunhegyes, 1930 február 6-án reggel 8 órákor a községháza nagytermében.

Programm: 1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója és előadása az új tanterv szelleméről. 2. A beszéd és értelemgyakorlatok célja, tárgya és módszere. Előadja vitéz Iványi Károly kunszentmártoni áll. isk. igazgató. 3. Mintatanítás a beszéd- és értelemgyakorlatok köréből. Tartja vitéz Iványi Károly áll. isk. igazgató. 4. Olvasás és olvasmánytárgyalás célja, tárgya és módszere. Előadja Soós József tiszaföldvári áll. isk. igazgató. 5. Mintatanítás az olvasás és olvasmánytárgyalás köréből. Tartja Soós József áll. isk. igazgató.

VI. Karcag, 1930 február 13-án reggel 8 órákor a városháza közgyűlési termében.

Programm: 1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója és előadása az új tanterv szelleméről.

2. A beszéd- és értelemgyakorlatok tárgya, célja és módszere. Előadja vitéz Iványi Károly áll. isk. igazgató. 3. Mintatanítás a beszéd- és értelemgyakorlatok köréből. Tartja vitéz Iványi Károly kunszentmártoni áll. isk. igazgató. 4. Olvasás és olvasmánytárgyalás célja, tárgya és módszere. Előadja Soós József tiszaföldvári áll. isk. igazgató. 5. Mintatanítás az olvasmánytárgyalás köréből. Tartja Soós József áll. isk. igazgató. Elnöki zárszó.

VII. Kunszentmárton, 1930 február 20-án reggel 8 órákor a központi áll. el. isk. tantermben.

Programm: 1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója, és előadása az új tanterv szelleméről. 2. A beszéd- és értelemgyakorlatok célja, tárgya és módszere. Előadja vitéz Iványi Károly kunszentmártoni áll. isk. igazgató. 3. Mintatanítás a beszéd- és értelemgyakorlatok köréből. Tartja vitéz Iványi Károly áll. isk. igazgató. 4. Olvasás és olvasmánytárgyalás célja, tárgya és módszere. Előadja Szentiványi Béla jászberényi rk. isk. igazgató. 5. Mintatanítás az olvasás és olvasmánytárgyalás köréből. Tartja Szentiványi Béla rk. isk. igazgató. (Félórás). 6. Költeménytárgyalás. Tartja Balla Béla jászberényi gyakorló isk. tanító. (Félórás).

VIII. Kisujszállás, 1930 február 27-én reggel 8 órákor a központi ref. el. isk. épületében.

Programm: 1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója és előadása az új tanterv szelleméről. 2. A beszéd- és értelemgyakorlatok célja, tárgya és módszere. Előadja Kiss József jászberényi áll. tanítóképzőint. gyakorló isk. tanító. 3. Mintatanítás a beszéd- és értelemgyakorlatok köréből. Tartja Kiss József gyakorló isk. tanító. 4. Olvasás és olvasmánytárgyalás célja, tárgya és módszere. Előadja Soós József tiszaföldvári áll. isk. igazgató. 5. Mintatanítás az olvasás és olvasmánytárgyalás köréből. Tartja Soós József áll. isk. igazgató.

Pedagógiai szemináriumok vármegyénkben.

A 885-05/11-929. sz. vall. és közokt. miniszteri rendelettel országosan elrendelt pedagógiai szeminárium, mely vármegyénkben 8 előadói körzetben van tervbe véve, jászberényben 1930. évi január 30-án volt megtartva.

Jelen voltak: Bihary István vez. kir. tanfelügyelő, Kovács János és Pethes Gyula kir.

a környék r. k. lelkeszeinek számos tagja valamint a járás tanfolyama teljes számban.

Bihary István vez. kir. tanfelügyelő általános előadás mellett tartotta lebilincselő erejű előadását az új tanterv szelleméről. **Kiss József** jászberényi gyakorló iskolai tanító igen ügyesen ismertette a beszéd- és értelmygyakorlatok célját, tárgyát és módszerét. Előadásában különösen kiemelte, hogy a gyermek a központ. A gyermek, kinek kezébe adjuk az ismereteket nyújtását s akinek a kedélye révén váltjuk ki a megfelelő érzelmeket és a vallásos és hazafias célt szolgáló akarásokat. Előadását különösen értékesítette azon körülmény, hogy gyakorlatilag mutatta be azt, hogy mint kell az ismertetőt szemléltetni. Különösen ki kell emelni fáradságtalan buzgalmat, amivel annyi szép és hasznos szemléltetési eszközzel iparkodik a gyermek együttműködését biztosítani.

Szentiványi Béla jászberényi r. k. igazgatótanító az olvasás, valamint az olvasmánytárgyalás célját és módját ismertette. Elvezetett hallgatók a jelenlevők komoly ismeretekben gazdag s új tanterv szelleméhez simuló előadását. Nagyon ügyesen kapcsolódott be az előbbi tanítás hangulatába, mikor olvasmánytárgyalást tartott a szülőföld ismertetéséről. Ugy előadása, mint gyakorlati tanítása osztatlan tetszést váltott ki.

Balla Béla jászberényi gyakorló iskolai tanító sikerült mintatanítást tartott „A cinke” című költeményről. Kár, hogy fél 2-re járt már az idő. Örömmel állapították meg a hallgatók, hogy a tanítót inventio, a művészet, az oktatás mestere, mily ügyesen irányíthatja még a kifáradt gyermek érzelmi világát is.

A hosszúra nyúlt, de nagyon tartalmas szeminariumot emelkedett vita követte, melynek során **dr. Markovits Pál** egyházm. ker. tanfelügyelő emlékszik meg az új tanterv alkotójáról, de aggódik, hogy sok oly, általa is megokolt, nehézséggel kell megküzdenni, ami a végrehajtást gátolja. A közepet átmenet. Több hozzászólás s az előadók megjegyzései után **Bihary István** vez. kir. tanfelügyelő adta meg a szükséges felvilágosításokat és az ő zárószavaival fejeződött be a szeminarium. (T. F.)

Családodról s magadról gondoskods, ha belépsz a Temetkezési Egyesületünkbe!

Hivatalos rész

9046—1929. sz.

Valamennyi állami és nem állami polgári, gazdasági, elemi, iparostanonc iskola Tek. Igazgatóságának, Váll. és nem áll. óvoda és menház Vezetőjének.

A m. kir. belügyminiszter ur 1929. évi 250.000. számú és a közúti közlekedés rendjének és a közutakon a közrend fenntartásának egységes szabályozása tárgyában kiadott körrendeletének a gyalogosokra vonatkozó rendelkezéseit (a jelzett rendelet 19., 20., 21., 22., 23. §-okat) teljes másolatban tudomás és szigorú mihezértartás és végrehajtás végett az alábbiakban közlöm:

B) A gyalogosokra vonatkozó rendelkezések.

Gyalogosok haladása.

19. §. 1. pont. A gyalogosok általában csak a részükre fenntartott gyalogjárón a közlekedés akadályozása nélkül közlekedhetnek. Ahol járda bármely okból nincs, ott az út széle mellett az utnak legfeljebb 1 méternyi széles sávján fokozott gondossággal kell járniok.

2. pont. Szembejövő gyalogjárónak lehetőleg baira kell kitérni az elől haladót jobbról kell előzni.

3. A gyalogjárón csoportokban haladni, vagy ott csoportosan álldogálni tilos.

4. A gyalogjárón nagyobb terjedelmű, továbbá a gyalogosok ruhájának beszennyezésére, a közlekedés zavarására, a személy és vagyon biztonság veszélyeztetésére alkalmas tárgyakat vinni tilos.

Áthaladás az uttesten.

20. §. 1. A járóművek közlekedésére szánt uttesten a gyalogosok testi épségének védelme a vezetők (kocsis, soffőrök) egyik legfőbb kötelessége ugyan, viszont azonban az uttestet igénybe vevő gyalogosok is kötelesek az uttesten a legnagyobb figyelemmel és körültekintéssel a járóművek, továbbá a szabadon hajtott máihás vagy nyerges állatok forgalmának zavarása nélkül áthaladni.

2. Városokban és nagyobb forgalmu közutakban a gyalogosoknak a járóművek számára fenntartott uttesten lehetőleg az utcasarkon vagy

ott kell áthaladniok, ahol közbiztonsági közeg teljesít szolgálatot, ennek utmutatásához a gyalogosok is alkalmazkodni kötelesek.

3. Ha a gyalogos nem a második bekezdésben meghatározott helyen halad át, előzőleg mindig meg kell győződnie arról, hogy az uttest igénybe vételével a saját testi épségét nem veszélyezteti és a járóművek forgalmát nem zavarja.

4. Az uttesten mindig a legrövidebb átkelést biztosító derekszögben nagy figyelemmel és körültekintéssel kell áthaladni.

5. Olyan főtutvonalak keresztezésénél, ahol a gyalogosok részére külön átkelő hely van, csak ezen és csak akkor szabad áthaladni, ha a közlekedési eszközök a gyalogosokkal párhuzamosan haladnak. Menetközben a testi épséget veszélyeztető magatartást tanusítani és megállni tilos.

Járdaszízek igénybevétele.

21. §. Ahol járdák és járdaszízek vannak, ott a gyalogosok a járóművekre csak azokon várakozhatnak, illetőleg csak azokon tartózkodhatnak.

Járóművekre fel- és azokról leszállás.

22. §. 1. Mozgásban levő bármínő járóműre felszállni vagy arról leszállani tilos.

2. Álló járóműre felszállni és arról leszállni általában csak az uttestnek a járóműhöz közelebb eső széle felé, a gyalogosok részére fenntartott oldalon (járda) szabad.

3. A (2) bekezdés rendelkezése nem vonatkozik arra az esetre, ha a járómű úgy van szerkesztve, hogy arra felszállni és arról leszállni csak az ellenkező oldalon lehet; ebben az esetben azonban a fel- és leszállásnál fokozott gondosságot kell tanusítani.

Gyermekkoscsik és kézi betegkoscsik.

23. §. 1. A járdákat a gyermekkoscsik és a testi hibájuk miatt járni nem tudó egyének közlekedésére szolgáló kézi ülőkocsik is használhatják ugyan, de csak rendelkezésüknek megfelelően és a forgalom akadályozása nélkül úgy, hogy ily koscsik egysorban csak egyenkint haladhatnak.

2. Egyébként a járdán közlekedő ily koscsikra a gyalogosokra vonatkozó rendelkezések (19-22. §) irányadók.

Szigoru kötelességévé teszem az összes tanszemélyzetnek és övözsejelyzetnek, hogy ezen rendelkezéseket ne csak általánosságban említsék meg a növendékek előtt, hanem pontról-

pontra részletesen és kimerítően ismertessék, végrehajtásának módozatait szemléltetés útján és begyakorlással magyarázzák.

E célra most telen az első hónap egyik tornaórájából 1-1 felóra felhasználható.

Később is pl. felévi időközökben ezen miniszteri rendelkezések végrehajtásának betanítása részletesen megismétlendő.

Jelen rendeletem első ízbeni mikénti végrehajtásáról 8 nap alatt jelentést kérek.

Szolhok, 1930. évi január hó 19-én.

Bihary István
vez. kir. tanfelügyelő.

296—1930. sz.

Az állami, községi, izr., társulati és magániskolák Tekintetes Igazgatósága.

A nagyméltóságú váll. és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Ur múlt évi 882-4-VIII. f. ú. o. 864. sz. rendelete alapján értesitem, hogy a Központi csekk számlára befizetett 1929—30. tanévi elemi iskolai beiratási díjak felhasználása tárgyában az 1930. évi március hó folyamán fog általános intézkedés történni. Ez intézkedés megjelenti az elemi iskolai ifjusági és tanhői könyvtárak további gyarapítása szünetel.

Előfordult, hogy az 1929. évi február hó 12-én 882-4-141-1296. szám alatt kelt rendeletben jelzett időpont előtt vállalt kötelezettségek kiegyenlítésére, továbbá az 1929. évi július hó 11-én 882-4-417-5246. szám alatt kelt rendeletben (1. pont utolsó bekezdés) megjelölt célokra egyes iskolák nem tartottak vissza fedezetet. Ilyen esetekben, amennyiben a konkrét eset megvizsgálása után indokoltnak látom, erre előterjesztést teszek Önagyméltóságához, hogy a szükséges összeg az iskolának visszautaltassék. Ahol tehát ilyen eset van, tegyenek hozzá az Igazgatók előterjesztést, hogy annak alapján a miniszteriumhoz a szükséges összeg utalványozása végett javaslatot tehessek.

Szolhok, 1930. évi január hó 14-én.

Bihary István
vez. kir. tanfelügyelő.

38—1930. sz.

Valamennyi isk. Tekintetes Igazgatóságának és a tantestületek Tekintetes Tagjainak.

A miniszter elnök úr 5500—929. sz. alatt az új hivatali ügyrend szabályozása tárgyában kiadott rendeletében akként rendelkezett, hogy a hivatalokban a magánfelek fogadására naponként csak 2 óra legyen megállapítva, hogy a

hivatalok tisztviselői a hivatali idő többi részében zavartalanul dolgozhatnak.

A fogadási időt naponta a vasár- és ünnepnapokat kivéve d. e. 10—12 órában állapítom meg. A rendelet szerint magánfelteket csak a hiv. főnök, vagy ha ő távol van, helyettese fogadhat.

Amidőn ezt közlöm, egyben felhívom figyelmüket arra, hogy ehhez az új ügyrendhez úgy saját maguk alkalmazkodjanak, mint az előtt esetekben szükség szerint a nagyközönséggel is közöljék.

Közlöm még azt is, hogy a hivatalba beküldött beadványait iktató számát felbélyegzett levelezőlap csatolása esetén az iktató tisztviselő közölni fogja.

Szolnok, 1930 január 9.

Bihary István
vez. kir. tanfelügyelő.

Iskolánkívüli Népművelés

Körrendelet.

Valamennyi helyi népműv. Bizottság
Tek. Elnökségének.

A m. kir. Minisztériumnak 1929. évi 5500. M. E. sz. körrendelete alapján a vármegyei Népművelési Bizottság ügykörébe tartozó ügyek kezelésénél és elintézésénél is új eljárás lépett életbe.

Ezen új eljárásnak megfelelően arra kérjük a tekintetes Bizottságot, hogy jövőben a működése területén folyó népművelési tevékenységek bejelentéseit és beszámolóit, valamint a tiszteletdíjakról szóló nyugtákat összesítő kimutatással terjessze be.

Ezen eljárással áttekinthető képet nyernek a népműv. tevékenységek és egyben sok felesleges munkától kímélt meg tisztviselőinket.

Igen természetes a 4 féle népműv. tevékenységről (előadások, analfabéta-, elemi ismeretterjesztő- és általános ismeretterjesztő tanfolyamok) négyféle, összesítés készítenő, vagyis az előadásokat és háromféle tanfolyamot nem lehet egy kimutatásba foglalni, hanem mindenikről külön kimutatás készítenő.

Mindenik összesítő kimutatást igen természetes külön kell elkészíteni a belterületről és külön a külterületről, mert ezeket külön-külön kezeljük a V. K. minisztériumba felterjesztendő Tevékenységi Kimutatásokba is külön kell felvegyük.

Az összesítő kimutatások adatai az utolsó rovatban leösszegezendők, összeadandók.

A négyféle népműv. tevékenység t. díjairól is készíthetők nyugta helyett összesítő kimutatások, de a sorok végén eredeti aláírásokkal látandók el.

Ezen összesítő kimutatások rovatainak a már eddig használatos nyomtatványok rovataival pontosan egyezniük kell.

Az összesítő kimutatásokat mindig 2 egyenlő példányban kell betérjeszteni, 1 példányt irattárunk részére, a második példányt V. K. Minisztérium részére, igen természetes a harmadik példány irattára részére visszatartandó.

Szolnok, 1930. évi január hó 14-én.

Bihary István s. k.,
ügyv. elnök,
kir. tanfelügyelő.

vm. népműv. titkár.

Valamennyi helyi népművelési bizottság
elnökségének.

Lsromlott és nehéz gazdasági helyzetünkben a Társadalmi Egyesületek Szövetségének (TESz) ipar- és mezőgazdaságpártoló szakosztálya a hazai ipar hatékonyabb pártolása érdekében újabb mozgalmat indított, hogy a magyar társadalom legszegesebb rétegeit a gazdasági téren is szükséges hazafiasság követelményeire figyelmeztesse.

E mozgalomra felhívjuk a tek. Bizottság figyelmét s óhajtjuk, hogy az iskolánkívüli népművelési bizottságok a népművelési előadások közé még a f. tanévben a hazai ipar pártolásától szóló előadásokat is illesszenek be.

Az előadásokhoz szükséges anyagért (statistikai adatok, előadási vázlatok, esetleg kész előadások, stb.) és egyéb szükséges felvilágosításokért a tek. Bizottság forduljon közvetlenül a TESz. ipar- és mezőgazdaságpártoló szakosztályhoz (Budapest, V., Méreg-utca 2.)

A magyar ipar pártolása érdekében tartandó előadásokban minden hirdetés- (reklám) szerű vonatkozás szigorúan kerülendő.

V. K. Miniszter úr 882-0-11-1930. VII. f. ü. o. sz. rendelete értelmében tisztelettel kérjük, hogy a tanév végén a beszámoló jelentésben a tek. Bizottság külön emlékezzék meg e mozgalom érdekében tett intézkedéseiről s azok eredményéről is. Jelezni kell, hogy hány ily előadást tartottak a tek. Bizottság területén s mily címen?

Szolnok, 1930. évi január hó 23-án.

Hazafias üdvözléssel:

Bihary István s. k.,
ügyv. elnök,
kir. tanfelügyelő.

vm. népműv. titkár.

Határidő nyilvántartás.

Polgári iskolai határidők.

Alkohol elleni oktatás a farsangi napok egyik óráján. (Rola jelentés teendő tanév végén.)

Módszeres értekezlet. (Rendtartás 161. §.)

A második szülői értekezlet megtartása.

Iskolaszolgák létszámában beállított változás február 25-ig kimutatásba foglalva bejelentendő. (Lásd: Hiv. Közlöny 1927. évi 14. sz.)

HIREK.

Kinevezés. A vall. és közokt. miniszter úr ki-nevezte Dobos Dezső és Cincsk Elek megb. polg. isk. tanárokat rendes tanárokká a szolnoki illetve a jászárokszállási áll. polg. fiúiskolához, Sebestyén Kulmanné okl. tanítót a turkevei rk. iskolához.

Helyettesi megbízás. Höhn Margit okl. tanítónőt a jászberény-homoktanyai áll. iskolához helyettesi minőségben osztotta be a miniszter ur.

Választások. A karcagi polg. leányiskolához K. Tóth Kálmán tanár, a fegyverneki rk. iskolához Chumeczy István, Foller Károly és Sinka Mária a szajoli rk. iskolához Schisler Hugó a jászberényi rk. iskolához, Timpfel Alajos a jászberényi izr. iskolához, Bruder Elemér okl. tanítók választattak meg rendes tanítókká.

Távozás. Mácsay Albert jászfényszarui rk. tanító Nagyléc-re távozott.

Uj tanítói állás. A tiszaszentimrei róm. kath. iskolaszék II. tanítói állás szervezését határozta el. A miniszter ur a szervezéshez hozzájárult.

Államsegély. A vall. és közokt. miniszter a kötelek-hunyadfalvai közs. iskola építésére 7.800 P-t, a jászársószentgyörgyi rk. iskola építésére további 4000 P-t, a tiszaszentimre-ujszentgyörgypusztai rk. iskola építésére 2.100 P segélyt utalványozott.

Kitüntetés. Scheffer Vilmos jászadányi rk. tanítót, kiválóan eredményes munkásságáért igazgatóvá nevezte ki az egri érsek ur. Szívesen gratulálunk!

A III. Egyetemes Tanügyi Kongresszus Naplója már megjelent. A naplót Négyesy László elnök közreműködésével Simon Lajos főtítkár és vitéz Papp

Gyula-h. főtítkár szerkesztették. A szépen kiállított 2 kötetes művet a kongresszus tagjai tagsági díjuk fejében és 1 P kezelési költség ellenében kaphatják meg. A megrendelés Tóth Árpád pénztároshoz küldendő. (Budapest, IV., Magyar-u. 38. Csekkzáma 34.796.)

Uj lap. Tiszaföldvár és Vidéke címen új társadalmi, politikai és szépirodalmi hetilap indul meg Tiszaföldváron Főszerkesztője: dr. Erdő-Harasz Tihamér, felelős szerkesztője Csontos Kálmán. A jól értesült változatos tartalom, magas nivójú heti lap — melynek vezércikk írói között Erődi-Harasz Tihamér országgyűlési képviselő és dr. Bud János kereskedelemügyi miniszter nevével is találkozunk — hamarosan iránymutató lesz a környék szellemi, politikai és társadalmi életének. Sok sikert kívánunk!

Karácsonyfa ünnepély köteleken. Lélekemelő ünnepély színhelye volt a Szolnokmegyei Kötelek községe. A róm. kath. tantestület Timpfel Ferenc igazgatótanító, Timpfel Mária tanítónő, Kádár Ágoston kántortanító és Timpfel György községi tanító december hó 24-én a község összes iskolás gyermekei számára karácsonyfa ünnepélyt rendeztek. A róm. kath. iskola gyermekei nagy sikerrel adták elő Kádár Ágoston kántortanító betanítása és vezetéke mellett a „Betlehem-i baktér” című pásztorjátékot s utána a szépen feldíszített, óriási karácsonyfa alatt, — hol az ünnepi beszédet Radványi Béla plébános mondotta, — 110 gyermek kapta meg ajándékát, melyeket pásztorjáték-jövedelméből, a tisztviselők; az üzletek, valamint a nagy közönség adományából gyűjtöttek össze. A Timpfel Ferenc igazgatótanító vezetéke alatt álló „Hangya” szövetkezet adományából minden gyermek értékes tanszer ajándékot kapott a község adományából pedig 16 gyermek cipő ajándékban részesült.

Eljegyzés. Straub Magdolna szolnoki áll. tanítónőt eljegyezte dr. Bcrbely György szolnoki kir. törvényeszéki jegyző. Sok boldogságot kívánunk!

Iskola látogatás. Littyán Sándor iparoktatási főigazgató, min. szakköznevelő f. évi január hó 23. és 24-én a jászárokszállási községi iparostanoniskolát meglátogatta. Tapasztalatait közölte a tantestülettel, utasításokat adott az igazgatónak s elismeréssel távozott.

Gyógy- és pedagógiai iskolák. A kultuszminisztérium azt tervezi, hogy az értelmileg fogyatékos tanköteleskorú gyermekek iskolai- és szociális felnevelésére céljából gyógy- és pedagógiai iskolákat létesít, tehát egy új iskolatípust állít fel. Az iskola hivatása az lenne, hogy a drága s kevés férőhelyű rendelkező gyógy- és pedagógiai intézetekben el nem helyezhető szellemileg fogyatékos gyermekek ezreit, mindenki által megközelíthető, teljes szakképzettséggel bíró tanári testület által vezetett, olcsó szakiskolákban az értelmi élet oly magaslatára emelje s az elemi ismeretek oly mértékével ismeresse meg őket, mely a gyermekeket képessé teszi önálló megélhetésük

feltételeinek egészben vagy részben való biztosítására. A gyógypedagógiai tanárok országos egyesületének választmányja, a napokban foglalkozott a tervbevett gyógypedagógiai iskola szervezésének és növendékanyagának kérdésével és megállapította, hogy a gyógypedagógiai iskolák haladéktalan megszervezését és felállítását az ország kulturális, nemzetgazdasági és emberbaráti érdekeiből szükségesnek tartja. Ilyen iskolákat — állapítja meg a választmány — minden nagyobb városban kellene felállítani, mert csak így enyhülhet az a helyzet, hogy a tankötelesekor értelmileg fogyatékos gyermekek közül iskolahiány miatt évenként ezrek és ezrek nem részesülnek az iskola áldásaiban. A tanulatlan értelmifogyatékos pedig mérhetetlen erkölcsi, anyagi és közegészségügyi károkat okoz az országnak. Meg kell szűnnie annak az áldatlan állapotnak, hogy a budapesti állami gyógypedagógiai nevelőintézetbe az 1929—30. tanévre 16 helyre több mint 1400 szellemifogyatékos pályázott felvételre.

Vörös Island fajbaromfi tojások db-kint csomagolással 50 f ért kaphatók **Fazekas Károly** tanítónál. Szolnok, Scheffsík telep 4. sz.

A kormányzónál. A Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetségeinek elnöksége január 24-én vitéz nagyanyai **Horthy Miklós** kormányzó ur előmértóságánál tisztelgett. Küldöttség szónokja **Rikos**

Városi-, falusi-, tanyai iskolák KIRÁNDULÁSI TERVE.

10—10 kirándulás az új tanterv szellemében Szolnok vármegye részére. Egy-egy rész ára 1 P. — Előjegyzést

csak 1930 április 1-ig. fogad el a szerző: **KISS JÓZSEF** gyakorló iskolai tanító, Jászberény.

Megjelenik június hó 1-re

Isván kir. tanácsos, szövetségi elnök javasolta a terményjórándóságot élvező kántor-tanítók nehéz helyzetét. A kormányzó ur előmértósága kijelentette, hogy szeretettel gondol a kántor-tanítókra és segíteni óhajt nehéz helyzetükön. Azonban némi türelemre van szükség. A pénzügyminiszter figyelmét a tárgyalások folyamán erre a kérdésre is fel fogja hívni. A tanítóság munkáját nagy értéknek tartja, kéri a nemzeti összetartás érdekében tovább is kitartóan munkálkodjanak. A kormányzó ur kijelentését lelkes eljénzéssel fogadta a küldöttség. Azután a küldöttség tagjait mutatgatta be magának s mindenikükhöz volt néhány barátságos szava.

Szerkesztői üzenetek.

S. I. Tiszaföldvár. Nem lesz késő köszönet! Figyelmedbe ajánlom az új rovatot. Tudom lesz választóni valód. **N. Gy. Jánoshida.** Megkaptam A közöni valók közé soroztam. Sok régebbi kézirat vár közlésre. Kevés idő múlva sorra kerül. Üdv. — **Előlépés.** A tanítók váraozási idejét és előlépését utólag az 1924. évi IV. tc. alapján kiadott 7.000—1925., az illetményeket a 3.000—1927. M. E. rendelet szabályozták. 1925 július 1-ét megelőző időben kinevezett, vagy megválasztott tanterv, ha szolgáltatást dec. 2.—jul. 1. között kezdette, akkor július 1-vel lép elő. Ez felévi veszteséget jelent. És így sajnos nincs kivétel az előléptetésnél. — **Sz. B. Jászberény.** A következő számban jön. Üdv. — **Többeknek:** Értésülésünk szerint vissza fogják téríteni a befizetett összeget.

Fehér amerikai leghorn tenyésztőjének

korlátlan kifutóval rendelkező, csapófészekkel ellenőrzött magas tojáshozamu fajtisza tojéktól darabonként
Február, március hónapokban **0-60 P.**
Április, május " **0-50 "**
Június 1-től " **0-40 "**

kapható

Hoffmann Gusztáv

Máv. főművezetőnél

Szolnok, Máv. műhelytelep.

Hirdessen a Népművelésben! Nem igaz ma már, hogy „Jó bar: ak nem keli cégé!”

Ha eladni akar, **hirdesse!** Fajbaromfi vennél? Fajnyulat cserélnél? Eladnád harmoniumodat? Zongorát vennél, priváttól, olcsón? Borod van eladó?
Ha venni akar, **hirdesse!** **Ki tud róla, ha nem hirdeted?**
Ha cserélni akar, **hirdesse!**

A hirdetés ára havonként egyszeri közlés: Egész oldal **20 P.** Fél oldal **10 P.** Negyed oldal **6 P.** Nyolcad oldal **4 P.** A hírek rovatában minden szó 10 fillér, vastag 20 fillér.

Egész évre (10 számban) feladott hirdetés után 20 százalékos kedvezményt adunk.

Nyomatott Roth Dezső könyvnyomdájában, Szolnok 12554.

Roth Dezső könyvesboltja, Szolnok.

**Nem kell
Önnek a
fővárosba
menni:**

mert

nálam beszerezheti

összes tanszerszükségletét — —

” szakkönyveit — — — —

” tankönyveit — — — —

” ifjusági szindarabjait —

” iskolai nyomtatványait

” rendtartási ”

” iroda felszerelését — —

mindent, amire Önnek iskolájában szüksége van. — Kérem nb. megrendelésével engem felkeresni és meg fog győződni arról, hogy nálam a legkiválóbb minőségű cikkeket előnyösen szerezheti majd be.

ROTH DEZSŐ
KÖNYVESBOLTJA
SZOLNOK, TEL. 113.

**Üzletemet teljesen átalakítva ; modernül felszerelve,
a volt régi helyiségemben megnyitottam.**

ELEMENY NÉPISKOLAI

TANESZERARJEGYZÉK.

Általános felszerelés.

	Pengő
1. Magyar nemzeti zászló, 2 méter hosszú, rojttal és bojttal, rúd nélkül — — — —	17 60
2. Ugyanaz, 3 méter hosszú — — — —	28 80
3. Magyar nemzeti zászló, közepén magyar címerrel, 2 méter hosszú, rojttal és bojttal, rúd nélkül — — — —	32 —
4. Ugyanaz, 3 méter hosszú — — — —	40 —
5. Gyászlobogó rojttal, rúd nélkül, 2 méter hosszú — — — —	24 —
6. Ugyanaz, 3 méter hosszú — — — —	32 —
7. Magyar címer a bejárat fölé, bádoglemezen — — — —	24 —
8. Magyar címer koronával, kartonra felhúzza — — — —	2 40
9. „Hiszekegy”-tábla, színes kivitelben, 50×36 cm nagyságban, kartonra felhúzza — — — —	2 30
10. „Hymnus”-falitábla (két lapon), kartonra felhúzza — — — —	6 40
11. Mi maradt nekünk, 21 darabból álló plakát-sorozat — — — —	4 80
12. Iskolai falitábla, elsőrendű erős kivitelben, 80×100 cm nagyságban, két bársonyfekete írófelülettel, tetszés szerinti vonalozással, felakasztáshoz két karikával ellátva — — — —	32 —
13. Ugyanilyen falitábla, 100×130 cm nagyságban — — — —	56 —
14. Háromlábú állvány, fából, a falitábla felállításához — — — —	24 —
15. Kormányzó arcképe 40×50 cm nagyságban — — — —	12 —
15a. Ugyanaz keretben üvegezve — — — —	24 —
16. Kréta, jó minőségű, részben papírral burkolva, 1/2 kg = 70 darab — — — —	1 50
17. Kréta, 12 darab, különböző színű, dobozban — — — —	3 20
18. Kréta-, és szivaccstartó, bádogból — — — —	7 10
19. Szivacs — — — —	2 20
20. Tábla-vonalzó — — — —	3 60
21. Háromszög-vonalzó, egyenlőszárú fogóval — — — —	4 —
22. Tábla-körző, nagy minta — — — —	6 40
23. Fali olvasótáblák az abc-hez, 6 lap kartonra felhúzza, vezérfonallal — — — —	24 —

Beszéd- és értelemgyakorlat.

24. Szemléltető képek a beszéd- értelemgyakorlatokhoz, 16 darab, 65×90 cm nagyságban, bőr, apiron, darabja — — — —	4 40
Malom, tavasz Kert és mező Szénagyújtás Falu Mező, aratók	Mező, behordás, vihar Erdő Kert Legező, ős Erdő, fajtás Szőlőmivés
Gyümölcsös-kert Malom, tél Parasztudvar Karácsonyi vásár Lakás.	
25. Meseképek a beszéd- és értelemgyakorlatokhoz, minden sorozat 6 darab 36×24 cm nagyságú képből áll, kemény papírelmezzre felhúzza, sorozatonként — — — —	14 40

	Pengő
26. Nagyméretű meseképek a beszéd- és értelemgyakorlatokhoz, minden sorozat 12 darab 100×75 cm nagyságú bőrpapírra ragasztott képből áll, sorozatonként — — — —	96 —
Csizmás kandur Csipkerózsika A bátor szabó	Rübezahl a hegyi szellem Szerencsés János A hét sváb.
Piroska és a farkas Csipkerózsika Tollpáncs asszonyosság A brémai zenészek	Jancsi és Juliska Hamupipóke Csizmás kandur Terüj asztalkám
A farkas és a hét fiú Münchhausen kalandjai Hofeherke Az óriás játékszere.	
27. Számológép golyókkal, nagy minta 160 cm magas — — — —	52 —
28. Ugyanaz, kisebb — — — —	40 —
29. Métermérték-gyűjtemény, ismertető füzettel — — — —	28 80
30. Métermértékek nagy falitáblája, vászonra vonva, lécekkal — — — —	12 —
31. Mértani testek mintái (kocka, hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, 3-, 5-, 6 szögű oszlop), alapelek 4—10 cm dobozban — — — —	20 —
32. Óraszámoló kartonból, 40 cm átm., mozgatható mutatókkal — — — —	4 —

Számítan, mértan.

Földrajz.

33. Földrajzi alapfogalmakat szemléltető falitábla, 116×90 cm nagyságban, vászonra felhúzza, lécekkal — — — —	10 40
34. Magyarország térképe negyfelbe osztással, vászonra felhúzza, lécekkal — — — —	38 —
34a. Magyarország hegy- és vízrajzi térképe, vászonra húzza, lécekkal — — — —	38 —
35. Európa politikai térképe, vászonra felhúzza, lécekkal — — — —	40 —
36. Európa hegy- és vízrajzi térképe, vászonra húzza, lécekkal — — — —	40 —
37. A föld képe féltelékben, vászonra felhúzza, lécekkal — — — —	47 —
38. I. számú földgömb, 25 1/2 cm átm, fényezett állvánnyal — — — —	35 —
39. II. számú földgömb, 25 1/2 cm átm., fényezett állvánnyal és rézföldétkörrel, magyarázó füzettel — — — —	45 —
40. III. számú földgömb, 25 1/2 cm átm., teljes felszereléssel, ú. m. egész rézdétkör, delejtű, fokmérő-, naptár- és óramutatóval, fényezett állvánnyal, magyarázó füzettel — — — —	60 —
41. Tellurium-lunarium A nap (reflektoros lámpával helyettesítve), a föld a holddal, forgató szerkezettel. A földgömb átmérete 12 cm — — — —	114 —
42. Ugyanaz, kisebb kivitelben — — — —	66 —

43. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye fali térképe, vászonra felhúzza, lécekkal — — — —	26 —
44. Balogh-féle mûlap, 35 kép, darabja — — — —	5 —

Természetrajz.

57. Rovargyűjtemény, üvegfedeles dobozban — — — —	32 —		
58. Rovargyűjtemény, üvegfedeles dobozban nagyobb — — — —	64 —		
59. Növénygyűjtemény — — — —	47 —		
60. Ugyanaz, nagyobb, 100 darab, dobozban — — — —	72 —		
61. Ásvány- és kőzetgyűjtemény, 50 darab jellegese példány, kartondobozban — — — —	60 —		
62. Ugyanaz, nagyobb példányokkal — — — —	88 —		
63. Ásványtani kísérletező szerek (sajak nélkül) — — — —	19 20		
64. Képek a természetrajzi oktatáshoz. Állattani képek 45×37 cm nagyságban, a 20 képből álló I. sorozat, kartonra felhúzza — — — —	36 —		
Oroszlán Tigris Leopárd Tehén Kecske	Szamar Ló Őz Elefánt Juh	Kutya Disznó Zebra Zsiráf Szarvas	Kakas és tyúk Kacsa Gólya Fecske Bagoly.
65. A 20 képből álló II. sorozat, kartonra felhúzza — — — —	36 —		
Galamb Krokodil Bivaly Majom Róka	Lúd Páva Rozmár Fajdkakas Orrszarvú	Pulyka Kétpúpú teve Nyúl Mókus Macska	Rák Strucc Gyík és béka Farkas Medve

66. 40 állattani falikép 88×66 cm nagyságban, bőrpapíron, darabja — — — —

Kutya Macska Nyúl Ló Tehén Kecske Juh Holló a fészkelővel Tyúkok Gólya Lúd Béka és kigyó Csuka és ponty Cserebogár és pillangó Pók és rák	Szamar Disznó Őz Galambok és fecskék Kakuk és harkályok Seregely, fülemüle Keresztcsőrű. Ökörszem Feketerigó Csimpanz Barmamedve Farkas Oroszlán	Óriási kenguru Egyipúpú teve Elefánt Amerikai strucc Nilusi krokodilus Cápa Korallok, tengeri rózsák Tigris Zsiráf Hattyú Orrszarvú Bákványkigyó Skorpió, tarantellópók Emberi élősdiek
---	--	--

67. Gönczy—Jäger—Hoffmann: A mezei gazdaságra nézve hasznos és kártékony állatok faliképei. A sorozat 6 képből áll, bőrpapírra ragasztva — — — —

68. Növénytani képek, 43×36 cm nagyságban, a 14 képből álló I. sorozat, kartonra felhúzza — — — —

Szabályos növények Szabálytalan növények Megtermékenyítés Hűsös gyümölcsök Száras gyümölcsök	Magvak Gyökerek és törzsek Dohány Burgonya Fehér tavirózsa	Teacserje Retek és repcé Rizs és búza Kakaófa Akác
--	--	--

69. A 13 képből álló II. sorozat, kartonra felhúzza — — — —

Gyapot Citrom Kukorica és cukornád Fahéj	Kávéfa Indigó Paprika, paradicsom Banán Kókospálma	Banyan Mangófa Palmyrapálma Kenyérfa.
---	--	--

Történelem.

45. Vende magyar irodalom történeti képek könyvalakban 2 kötet — — — —	40 —
46. Magyar történeti képek, 43×31 cm, 130 darab, kartonra felhúzza — — — —	44 —
47. A magyar szent korona és a koronázási jelvények, kartonra felhúzza — — — —	5 —
48. Árva vára, 79×59 cm nagyságú, olajszínyomat, kartonra felhúzza — — — —	5 —
49. Vajdahunyad vára, 79×59 cm nagyságban, kartonra felhúzza — — — —	5 —
50. Jáki templom, 79×59 cm nagyságban, kartonra felhúzza — — — —	5 —
51. Bártfai városház, 79×59 cm nagyságban, kartonra felhúzza — — — —	5 —
52. A löcsei városház, 79×59 cm nagyságban, kartonra felhúzza — — — —	5 —
53. Fiume látképe, Paur Géza olajfestménye után, 60×110 cm nagyságban, kartonra felhúzza — — — —	5 —
54. „Magyarország ezer éves sorsa”, történelmi fali térkép, 80×110 cm nagyságban, négy színfelnyomva, vászonra felhúzza, lécekkal — — — —	12 —
55. Bibliai faliképek, 32 tábla, 42×32 cm nagyságban, kartonra felhúzza, darabja — — — —	2 56
55.a. Az egész sorozat egyszerre megrendelve — — — —	76 80

Ó-Szövetség:

Bűnbeesés A paradicsomból való kiűzetés Vízözön Sodoma és Gomorra pusztulása Izsák feloldozása Rebeka a kútnál József eladása József felismerteti magát testvérei előtt Hiob túrelme Mózes feltalálása a kákakosárban Pharao bukása Mózes vizet ver a sziklából Mózes átveszi a törvénytáblákat Saul és Dávid Salamon ítélete Dávid és Jóláth Tóbiás meggyógyítása Dániel az oroszlánveremben
--

Új-Szövetség:

Mária jelenése Krisztus születése A 12 éves Jézus a templomban Krisztus megkísértése Jézus mint tanító (hegyi prédikáció) Jézus mint halottfeltámasztó Krisztus a viharzó tengeren Jézus az oajfák hegyén Krisztus Pilátus előtt Krisztus a keresztfán Krisztus sirbetele Krisztus feltámadása Jézus tanítványaival Krisztus mennybemenetele.
--

Égészségtan.

56. „Első segély”, 6 darab 88×66 cm nagyságú falikép, bőrpapírra ragasztva, darabja — — — —

Tartalom:

Ájtulás, napszúrás, görcsök Villámütés, elektromos ütés Kartörés	Vérmegezés Vizbefülés Vérzések.
--	---------------------------------------

ROTH DEZSŐ, SZOLNOK

Telefon 113. **HÖNYD- ES PAPIÁRÁRUHÁZ** Plac-tér.

Legnagyobb ruhár
közigazgatási, ügyvédi,
iskolai, közjegyzői, pénzügyi
és más hivatalos nyomtatványokból és
irodai felszerelésekből, írógépekből és
írógépszallagokból. **Üzleti könyvek gyára.**
Dobozgyáramban készülnek az elismerten legjobb
kereskedelmi, patent, raktári és gyógyszerészeti dobozok.
A vidéken legjobban berendezett **hőnyvnyomda** készíti a
legtartósabb kivitelű könyvkötéseket, a legegyszerűbbtől
a legkényesebb izlési is kielégülő díszművekig.
Hőnyvnyomdám elegáns, széles kivitelben, a
legolcsóbb árak mellett készít füzeteket,
könyveket, röplapokat, táblázatokat
lakodalmi és házi meghívókat
és minden fajta hőnyv-
nyomdai munkát.

Mielőtt máshol rendelne, kérjen tőlem árajánlatot!
Hőnyvnyomda. • Üzleti könyvek gyára.

Ifjusági és tanítói könyvtárak
számára alkalmas könyvek
kedvező fizetési feltételek
mellett kaphatók

ROTH DEZSŐ
könyvesboltjában, Szolnok.

TELEFON 113.

ROTH DEZSŐ

Tankönyvek

Tanszerek

Könyvhírtések

Nyomtatványok

SZOLNOK

XXII. évfolyam.

3. szám.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOKVÁRMEGYEI

NÉPMŰVELÉS

Felelős szerkesztő:
Greczmajer Károly.

Főszerkesztő:
Keszthelyi István.

Felelős kiadó:
Csiky Ernő.

Szolnok, 1930 március hó.

ROTH DEZSŐ KÖNYVNYOMDÁJA SZOLNOK.

ROTH DEZSŐ, SZOLNOK

PIAC-TÉR.

KÖNYV- ÉS PAPIRÁRUHÁZ TELEFON 113.

Raktáron van és azonnal szállítható :

Iskolai nyomtatványok.

645. Helyreállítási elszámolás
646. Eutorelszámolás
647/a. Állami elemi népisk., óvodai gondnoks. (együttes) költségvetés, külv
647 b. Állami elemi népisk., óvodai gondnoks. (együttes) költségvetés, belv
648. I. Kimutatás beirattási díjakról
649. II. Kimutatás egyenesadóról. 5%, 3¹/₂-os pótdáváltságról
650. III. Kimutatás a kérszén- és terménybeli hozzájárulásról
651. IV. Kivonat a bérszerződésből
652. V. Kimutatás alapítványok jóvedelméről
653. VI. Kivonat kölcson törleszt. tervezetből
654. VII. Kimutatás hitoktatói díjak megállapításához
955. VIII. Kimutatás fűtési és irodai átalány megállapításához
656. IX. Kimutatás fizika mennyiségéről és értékéről
657. Átvételi elismervény anyagokról
658. Napszámjegyzék
- 659/60. Népiskolai helyi tanmenet A, L) belv B) külv
661. Könyvtári költségvetés
662. Könyvtári pénztári napló és számadás
663. Állami elemi iskolai (kiadódóvotai) anyagszámadási könyv. Kötve, 5 évre
663. Áll. elemi isk. (kiadódóvotai) anyagszámadás*
665. Kimutatás ingyen-tan könyvekről
666. Iskolai pénztári napló A) minta
667. Közs. isk. számadás
668. Népiskolai költségvetés
669. Isk. alapvagyon-számadás
671/b. Statisztikai kimutatás
672. Bérszerződés bérbeveendő épületek számára
675. Postai feladókönyv
688. Javadalmi jegyzőkönyv tanítók részére
690. Elbocsátó-levél
691. Beirattási díj kezelési napló*
803. Iktatókönyv Iktatókönyv, kötve, tárgymutatóval ellátva
805. Tárgymutató
824. Állami elemi iskolai és óvodai számadás, (teljes példány)
824/a. Állami elemi iskolai és óvodai számadás, bevételi belső ív
824/b. Állami elemi iskolai és óvodai számadás, kiadási belső ív
824/c. Állami elemi iskolai és óvodai számadás kötve
829. Elemi iskolai értesítő-könyvecske
830. Népiskolai (elemi) bizonyítvány. Merített papíron
844. Tisztiorvosi bizonyítvány
947. Orarend elemi iskolák számára (1 ív = 2 példány)
948. Nyugta tanítói fizetésekről (1 ív = 2 példány)
950. X. Kimutatás I. a. Kimutatás

Leltári nyomtatványok.

915. Leltári napló (1. sz. minta)*
916. Szakleltár (2. sz. minta)*
917. Szobaleltár (4. sz. minta)
940. Könyvtári szakleltár (3. sz. minta)*
941. Selejtezési jegyzék (5. sz. minta)*
942. Árverési jegyzőkönyv (6. sz. minta)
943. Más intézetnek átadandó tárgyakról kiállítandó kimutatás (7. sz. minta)

Nyomtatványok az 1921. évi. XXX. törvény cikk végrehajtásához.

1. m. Tanköteles törzskönyvi lapja
2. m. Kiserlevél törzskönyvi lap átküldéséhez
3. m. Óvo- és tanköteles korba lépő gyermekek bejelentése
4. m. Beköltözött gyermekek bejelentése
5. m. Végleg elköltözött gyermekek bejelentése
6. m. Kivonat a születési anyakönyvből
7. m. Kivonat a halálzási anyakönyvből (szep. 1-től.)
8. m. Kivonat a halálzási anyakönyvből (aug. 31-ig)
9. m. Jelentés
10. m. Kimutatás iparos- és kereskedőtanoncok számában az előző évi szeptember 1. óta bedíltott változásokról
11. m. Értesítés tanoncviznyba lépő tan- kötelesről
12. m. Értesítés tanoncviznyból kilépett tanonckról
13. m. Egyéni lap
14. m. Értesítés az iskolából kilépő tan- köteles gyermekről
15. m. Kimutatás az október 15-ig beírt tanulókról
16. m. Felhívás a be nem iratkozott gond- viselőjéhez
17. m. Kimut. törzskönyvezett tankötelesekről
18. m. Feljelentés beirattás elmulasztásával
19. m. Felhívás hivatalból való beirattásra
20. m. Értesítés hivatalból való beirattásról
21. m. Kötelező nyilatkozat felmentéshez
22. m. Orvosi jelentés és engedély
23. m. Kimutatás igazolatlanul mulasztó gyermekéről
25. m. Feljelentés a negyedszer, vagy ennél több ízben elkövetett kihágásért
26. m. Figyelmeztetés oktatás meghosszab- bítására
27. m. Figyelmeztetés magánvizsgálatra jelentkezés tárgyában
28. m. Nyilvántartó-napló kirótt büntetés- penzkeről*
29. m. Nyilvántartó-napló kirótt bírság penzkeről*
30. m. Felvételi napló*
31. Haladási napló*
32. m. Mulasztási napló
33. m. Anyakönyvi napló
34. m. Bírságolás
35. m. Pénznapló büntetéspénzkeről*

Önálló gazdasági és gazdasági ismétlő-iskolák számára.

- A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisz-
térum 1922. évi 139.109. sz. rend.
előírt 1-41. mintájú nyomtatvány
703. Félévi jelentés
704. Anyakönyvi napló
A felvétel, mulasztás és haladás céljaira
- az elemi iskolai felvételi, mulasztás és haladási napló használandó

Kiadódóvoták számára.

724. Felvételi napló.*
726. Mulasztási napló*
727. Haladási napló puha kötésben
728. Bizonyítvány nyári menházakat vezető dajkák részére
729. Bizonyítvány állandó menházakat ve- zető dajkák részére

Iparos- és kereskedőtanonciskolák számára.

746. Költségvetés
748. Felvételi napló*
749. Tanulmányi napló*
750. Előmeneteli és mulasztási napló*
751. Anyakönyvi törzslap
752. Iparostanonciskolai bizonyítvány
754. Értesítő (ellenőrző) könyvecske
757. Kereskedőtanonciskolai bizonyítvány
758. Zárószámadás

A jegyzékben felsorolt nyomtatványok a fennálló törvényeknek és miniszteri rendeleteknek megfelelően készültek és azok használata kötelező.

A nyomtatványokat előnyösen számított nettó áron számítjuk és postai utadvétellel küldjük meg.

A megrendelésnél ajánlatos a nyomtatvány megnevezése előtt álló raktár- vagy mintaszámot is, valamint a külső vagy belső ívet is pontosan megjelölni.

A megrendéseket beérkezésük napján késedelem nélkül elintézzük.

A *gal jelölt nyomtatványokhoz külső ív (borítékív) is kapható.

Bucszuzó.

Elmondotta Pethes Gyula kir. tanfelügyelő tavatalánál 1930. évi március hó 1-én, Bene Lajos.

Bucszuzni jöttünk Hozzád mielőtt utolsó utadra indulnál. Nem szokásból, nem előírt kötelességből jöttünk el, hanem azért, mert a szívünk, a lelkünk egygé forrt Veled s úgy érezzük, hogy az egészből kiszakadt egy értékes darab. A sajtó mellett a veszteség nagyságát érezzük. Mint általában minden értékkel, Veled is úgy vagyunk, hogy akkor látjuk igazi értékedet, amikor nem vagy közöttünk, amikor elvesztettünk. Azt a sok gyöngédséget, azt a nagy méretű elzékenységet, gondos figyelmet, határtalan jó akaratot, lelkiismeretes kötelességteljesítést, amellyel elküldtél s amely kikristályosodott mélységes hazaszereteten, igazi vallásosságban, most látjuk igazán. Akikélt-éltél és dolgoztál, megdöbbenett eltávózásod.

Elküldetésed hasonlatos ahhoz, amikor a spártai anya harcba küldte a fiát s azzal adta oda a paizst, hogy vagy ezzel, vagy ezen. Erős lélekkel, elszánt akarással vívtad az élet harcát; küzdöttél, dolgoztál, harcoltál, soha sem feledve azt, hogy küldetésed a nemzeti kultúra emelése, emberszeretet munkálása: a gyöngék támogatása, a félenek bátortlansága, az üldözöttek, elhagyottak védelmezése. Akár a hivatalszobában, akár a csatamezőn voltál, soha egy pillanatra sem feledted el, hogy Neked küldetésed van: A paizst kézben tartottad s lelkesedéssel, elszántsággal törekedtél arra, hogy elhivatásodnak eleget tethess. A megpróbáltatások idejében mutattad meg legjobban az akarásodat; akkor igyekeztél minél többet tenni, mikor az a legnehezebb feladat volt előtted. Nem kerestél a babért, nem törekedtél a cserkoszoru elnyerésére, nagy szerénységed ezt nem engedte. Nem is vártad, nem is remélted. Szíved minden melegét a hivatásodnak, kártársaidnak ajánlottad fel, szeretettel dolgoztál, hogy minél többet adhass lelkedből azoknak, akiknek ügyét intéztél, akik közvetlen munkatársaid voltak, akiket baráti szeretetedbe fogadtál. Hasonlatos volt e tekintetben az életed a gyertyához, amely világított, melegét árasztott maga körül s ebben a nagy szeretetben, önzetlen munkálkodásban elhamvadt.

A harcjereken elkerült a gránát, a puskalövege, a gyilkoló szurony nem pusztíthatott el; amikor élethálál harcunkat vívtuk száz ellenséggel, dicsőségünket öregbítetted. A hosszú harcban, nehéz hivatali munkádban megőrlt idegekkel, törekeny testtel is állottad a harcot,

folytattad a küzdelmet, a hivatásodat be akartad tölteni, nem a hírért dicsőségért, nem a borostyánkoszoruért akartad vissza vinni a paizst az édes anyához, a magyar nemzeti nagy gondolat elé, hanem azért, hogy egy örvendező anya mosolyában gyönyörködj, érezzed egy szerető szív dobbanását, az elhivatásod befejező munkája után gyönyörködhess abban, hogy miképpen dolgoznak utánad, akik a gondviselő Isten utánad állított a sorba.

Nem érhetted el. Hivatásod közben, orozva lepelt meg a gyilkos kór, kiterített a paizsra s úgy jöttél vissza, amint elküldtél: becsületesen harcoltál a paizzsal, s ha nem térhetél meg vele, azon jöttél.

Akikkel együtt éltél, együtt dolgoztál, azoknak a lelkében állandóan sarjadzott a babér, rengeteg levél várt arra, hogy koszoruban övezze a homlokodat. Elő lájdalommá vált most, hogy többé nem láthatnak Téged, nem dolgozhatnak Veled, nem érezhetik a Te jószágodat, szeretetedet. Érezzük, hogy adósaid vagyunk, azok maradtunk.

Megtörténhetett, hogy nem mindig értettünk meg, lehet hogy nem éreztünk mindent olyan mélyen, mint Te, talán — bár akaratlanul — a Te nagy gyöngédségedre, figyelmedre nem voltunk érdemesek, talán meg is bántottunk. Ha úgy történt volna, tudd be gyarlóságunkat, gyöngeségünknek: emberek vagyunk. Bocssás meg nekünk.

Poraid nyugodjanak békén! Isten veled!

A helyesírás tanításának módszere.

Thiel Bernát.*

(Folytatás)

Sok munkát ró a II. o. tanítóra a szavak külön íratásának a megértése. Azonban ha az I. o.-ban jól rakja le az alapokat, itt is könnyebb lesz a munkája. Amint az I. o.-ban, itt még inkább meg kell értetni a gyermekekkel a szó fogalmát. Pl. Nézzünk szét az iskolában mit látunk? Gy. Az iskolában látok padot, széket, asztalt stb. T. Szépen elsoroltad őket, hogy el ne felejtjük, írjuk le sorban a nagy táblára. Olvasd el az első szót, mit jelent? Gy. Pad. Nézzünk arra a táblára, amit ez a szó jelent. T. Olvasd el a másik szót is. Gy. Szék. T. Fogd meg azt a tárgyat. T. Olvassuk, mit jelent a következő szó? (S így tovább az összes

* Első díjat nyert pályamunka.

felírt szót (elolvastatom). Most értelmezzük jelentésüket. T. Mire gondolsz mikor ezt a szót mondom: szék. Gy. T. Mire gondolsz mikor ezt a szót mondom: asztal? Gy. Miért nem gondolsz a székre mikor ezt a szót hallod, hogy asztal? Gy. Mert ez a szó asztalt jelent. T. Minden szó mást jelent. Mit jelent ez a szó asztal? Gy. asztalt. T. Mit jelent ez a szó, szekrény? Gy. szekrényt. T. Ilyen módon begyakoroltatja a szavak külön jelentését. Majd folytatja. Mivel minden szót mást-mást, jelent, azért írás közben minden szót külön írunk. T. Hogy írnád külön ezt a két szót? ceruza, cukor. Gy. Ezt a két szót úgy írom külön, hogy kis hézagot hagyok a két szó között. T. Olvassuk meg hány szó van a táblára írva? Gy. olvassa. T. hogy bírtad megolvasni? Gy. Mert minden szó külön van írva. Tanító ezen helyesírási részt több órán át gyakoroltatja, mivel helyesírási szempontból igen fontos, hogy már a II. o. tanulók teljes biztonsággal tudják, hogy minden szónak külön jelentése van s ezért külön írjuk.

Ezzel kapcsolatban megtanítjuk az összetett szavakat, melynek összeírásában bizonytalanok még a felsőbb osztályosok is. Gyakoroljuk tehát szorgalmasan és ne csak írásközben, hanem olvasmányokban is vétezzük észre, ha összetett szót látunk. Megértetésük nem nehéz, hiszen a szóról már van biztos fogalmuk, itt csak azt kell hozzáfűzni, hogy miért kell két szót összeírni. Az összetett szók elválasztását is itt értéltjük meg s gyakoroltatjuk be példakon.

A mondatról az I. o.-ban már annyit tudnak, hogy azt a nagy betűvel kell kezdeni s a végét ponttal zárjuk be. Az I. o.-ban legtöbbször csak egy-egy mondatot írtak diktálás után. Míg a II. o.-ban a fogalmazás körében már több mondatot ír le a gyermek s ha az I. o.-ban a pont használatának tanítását úgy az írásnál, mint az olvasásnál elhanyagoltuk, nagyon nehéz lesz őket az írásjelek helyes használatára rászoktatni. Még előrelátó, gondos tanítónál is előfordul az az eset, hogy egyes gyermekek, bár helyesen fogalmaznak, de a mondatokat nem különítik el. Én az ilyen esetben úgy járok el,

hogy a gyermekkel hangosan elolvastatom a saját írását. A gyermek rá lévén szoktatva a hangsúlyos olvasásra, önkéntelenül is leszállítja hangját és szünetet tart ott, ahová pontot kellett volna tennie. Most utalok az olvasás közbeni szünetek jelzésére a pontra. Pl. Olvasás közben mikor tartunk szünetet? Gy. A pontnál és vesszőnél. T. Mi a különbség a két szünet között? Gy. A pontnál leviszük a hangot, a

vesszőnél nem. T. Látod te most itt szépen elolvastad az írásod, a hangot is leszállítottad, szünetet is tartottál, csak pontot nem tettél. Olvasd csak még egyszer. Gy. Olvas és írás a pontot. T. Eddig tart az első mondat. Itt kezdődik a második mondat. Milyen betűvel kell azt kezdeni? Gy. Nagy betűvel. T. Olvas tovább. Gy. olvas. Itt újra megismétlődik az előbbi tanítás. A pontra vonatkozó ilyen tanításunk mellett, a gyermekek rövid idő alatt hozzászoknak a pontnak, mint a szünetnek, helyes használatához.

Ugyan így szoktatom őket a vessző használatához is.

A kérdő- és felkiáltójel használatát is olvasás közben vezetem le. Itt is a hallásukat fejlesztem először, hogy tudjanak kérdezve, vagy parancsoló hangon olvasni, aszerint, amit azt az illető írásjel megkívánja. Gyakorlásul általában az összes írásjelek gyakorlásánál a következő módon járok el: A nagy táblát teleírom különböző mondatokkal anélkül, hogy az írásjeleket kiténtem. A gyermekeknek kell kitalálniok, hogy melyik mondat végére, milyen írásjellel szükséges s hol kell vonás vagy pont a magánhangzókra. Ez olyan ítélművelet a gyermekek részére, mint a felnőtteknél a rejtvény megfejtése. Mindig kedves, ujszerű és izgalmas köztartó. A gyermekek szívesen csinálják versenyeznek, ki írja le hibátlanul.

II. o. óra rendjében hetenként egy fogalmazási óra is helyet foglal. Mivel a fogalmazás szorosan összefügg a helyesírás tudással, tehát ezzel is foglalkoznunk kell, hiszen az írás és helyesírási ismeretek alkalmazására a fogalmazásban nyílik a legtermészetesebb alkalom. Itt azonban a fogalmazásnak csak azon részére térnek ki, mely a helyesírással összekapcsolódik.

A fogalmazás a II. o.-ban, 1-6 mondatig terjed. Két hetenként kell egy-egy iskolai írásbeli dolgozatot írni, tehát bőven van alkalomunk fogalmazásunk keretében helyesírással is foglalkozni. Év elején kisebb, később hosszabb fogalmazásokat írnak. Először együttesen, később önállóan fogalmazzák meg kis dolgozatukat. Azzal azonban, hogy megírattuk a fogalmazványokat, még nem fejeztük be munkánkat, mert bármennyire előkészítettük is tanítványainkat, fogyatékoságok, kisebb-nagyobb hibák, mindig lesznek. Ha ezeket a hibákat nem vétejtjük észre már az első fokon, karba vesszünk minden eddigi munkánk a helyesírás tanítása terén.

Itt kezdődik a helyesírási kapcsolat, mely nélkül fogalmazást tanítani nem lehet. Egy-egy

Pedagógiai Szeminárium.

Rovatvezetők: *Bihary István, vez. kir. tanfelügyelő.*
Greezmajer Nácóly áll. el. isk. igazg.

Az olvasmánytárgyalásról.

Irta: *Sóós József áll. el. isk. igazgató-tanító.*

A folyó év január és február havában megtartott pedagógiai szemináriumon mint az olvasás és olvasmánytárgyalás előadója 5 helyen vettem részt. Az előadásokat úgy az előadók, mint a hallgatók számára értékesé tették a hozzászólások.

Megragadom az alkalmat, hogy előadásaimról rövid áttekintést nyújtsak.

Bármilyen régi keletű tanügyi lapot veszünk elé, mindenkor találunk értekezést az olvasásról és az olvasmánytárgyalásról. Szinte furcsán tűnik, hogy egy olyan sokszor izekre bontott tárgyat új oldalról mutassak be. Tévédés is lenne, ha az új tanterv szellemében irányított olvasás- és olvasmánytárgyalásról tartott értekezésemet egyéni utmutatásnak tüntetném fel, mert azt, az 1929. évi július havában Budapesten tartott szeminárium tanfolyam állította össze, ahol az olvasás- és olvasmánytárgyalás elméleti részét *dr. Frank Antal* áll. tanítóképző-int. igazgató adta elő. Mintatanítással kísérte *dr. Stolmár László* és *Drozdy Gyula*.

Kis visszatekintéssel megállapítjuk, hogy minden 20-25 évben reformálódott a tanterv. Napjainkban talán minden 4-5 év hozhatna újításokat, mert a mai kor a maga gondolati gyors haladásával, ahol minden téren látjuk, hogy a ma csodáját a holnap ujjal váltja fel, a tanításnak is az újkor szelleméhez kell hasonulnia.

Az 1925. évben kiadott új tanterv megalkotója azt a mai kor szelleméhez méltóan állította össze és a tárgyak célkitűzéseivel a multtal szemben haladást látunk minden téren. A tantervben a magyar nyelvnel megállapított cél: „A gyermek természetes kifejezési ösztönének fejlesztése, hogy gondolatait és érzelmeit szóban és írásban szabatosan ki tudja fejezni; az előszó és az olvasmány megértése, hogy a gyermek íróinknak és nagy költőinknek a gyermek fejlettségéhez mért műveiben foglalt gondolatokat felfogja és érzelmeit átérezze, az értékes olvasmányokat megkedvelje és élvezni tudja;

a családi élet és az iskolai nevelés áthidalása és a nemzet szellemi életébe való bekapcsolása;

(Folytatjuk).

fogalmazványánál e munkára kétszer kerül a sor. Az írás folyamán és a javítási órán. Fogalmazás alatt azonban ne háborgassuk gyermekeinket a folytonos javítgatással, mert ez zavarólag hat gyermekre. A fogalmazáshoz nyugodt lelki állapot szükséges. Dolgozataikat írják meg először ceruzával, hogy legyen alkalmuk javítani és a nem megfelelő szó helyett másikat írni. Ezzel nagy mértékben megkönnyítjük munkájukat, hiszen mi sem fogalmazunk mindig mindjárt tintával. Ha készen vannak, dolgozataikat a szomszédaiikkal kicseréltem s a hibákat közösen javítják. Ha vitás a hiba, engedjük meg, hogy hozzánk kérdést intézhessenek. Ezt a munkát is különös szeretettel végzik s ha kellő óvatossággal vezetjük őket, ezen művelet igen nagy haszonnal jár helyesirás szempontból. Természetesen a tanító folyton köztük jár s utasításokat ad annak, aki erre rászorul. Majd az így kijavított fogalmazást leírják tintával is a fogalmazási füzetekbe. A tanító otthon gondosan át nézi, a hibákat megjelöli s ne sajnáljon jegyzeteket készíteni a fontosabb hibákról, melyeket aztán a helyesirás órán megtárgyalhat és azon szavak helyesírását, melyeket tömegesen írtak rosszul, (hiszen egy-egy gondolatkörben hasonló, sokszor azonos szavakat használnak) helyesírásiilag begyakorolhat. Ezzel előkészítjük és megkönnyítjük a javítási óra munkáját.

Még egy másik haszna is van e módszernek, melyet szintén tapasztalatból mondhatok. A tanító nem teszi tönkre az idegeit, amikor sokszor kijavíthatatlanul rossz fogalmazványokat lát s a gyermek sem vesztí el, a munkakékvét, mint amikor írása csak úgy hemzseg a piros tintás javításól.

Javításoknál ne használjunk sokféle jelt. Hiszen azt nem tudja megjegyezni a gyermek. Én csak három féle jelt használok a II. o.-ban. Rövid aláhuzás a szónak azon része alatt, ahol a hiba van, két rövid aláhuzást a sor végén, ha a szó nincs jól elválasztva s a hiányjelt, ha valamely szó hiányzik. A II. o.-ban nemcsak aláhuzásokkal jelezzük a hibákat, hanem ki is javítjuk a hibás szót, mert a II. o.-os gyermek-től még nem kívánhatunk teljes helyesirási tudást. Semhogy rosszul javítson, így vezetjük rá a szó helyes leírására.

Ezzel letárgyaltam a II. o. helyesírásánál követendő legfontosabb módozatokat s azon reményben, hogy az eddig elmondottakkal sikerült magamat teljesen megértetnem, térlek át a III. o. anyagára.

az otthon, a szülőföld, a nép és a haza megszerettetése, a vallásos és erkölcsi alapon nyugvó nemzeti műveltség elemeinek biztosítása.“

A célkitűzés első fejezete amely a gondolat és érzellem szóban és írásban szabatos kifejezését jelöli ki, a beszéd- és értelemgyakorlatra vonatkozik. A másik rész, mely az előszó és az olvasmány megértését tűzi célul, az olvasás és olvasmánytárgyalás anyagát jelöli, amit a befejező részben kijelölt utmutatás alapján a hazafias, vallásos, erkölcsös szellemben megírt tankönyvek biztosítanak.

Új tankönyveket a minden oldalról támogatott tanügyünk eleget termel, reánk inkább a jó tankönyvek helyes megválogatása vonatkozik és az olvasás- és olvasmánytárgyalás helyes vezetése.

A tanterv elő írja mit követel az egyes osztályok tanulóitól, amit nem akarok ismételni, a tantervben megtaláljuk, csak kiegészítem *Quint József* főigazgató szavaival: „Az olvasás célja az, hogy képesítsük a gyermeket arra, hogy tudjon otthon, a családban felolvasni. Legyen kedve is az olvasáshoz. Értjük el azt, hogy amit a gyermek magában csendesen olvas, azt meg is érte s el is tudja mondani. Ne csak szavakat lásson a könyvben, hanem gondolatokat, koncepciót, arnyalatokat, olvasson a sorok között. Képesítsük, hogy könyvekből művelődni és tanulni tudjon.“ A tantervben előírt anyagot *Quint József* megtestesíti, realissá, felfoghatóvá teszi és nekünk köteletségünk a jelzett uton haladni, hogy a mai kor uttörői közé számíttassunk.

Sikeres munkálkodást csak akkor végzünk, ha a tanterv által az egyes osztályoknak előírt fokozatot, meg is tartjuk. Ez azonban csak akkor valósítható meg, ha a gyermek az első pillanattól kezdve helyesen tanul meg olvasni. A gyermek olvasza mindig a betűnek megfelelő hangot, a hangokat helyesen kapcsolja és ne cserélje fel a hangokat. Végtelen szeretet, türelem kell hozzá és az a bizonyos hatodik érzék, amely az első héten megéri a tanuló egyéniségét és ennek megfelelő bánásmódot, amellyel célt érhetünk. A kis tanuló akarata tulszárnyalja erejét és különösen az első időben 1—1 tanulóit kevés ideig foglalkoztassunk, míg felhalmozott erejét fel nem emésztiük. Először 3—4 szó olvasása elegendő, majd amint bővül alkotó ereje, fokozzuk a munka mennyiségét, de soha se erőltessük, hanem mindig a gyermek egyénisége, erejéhez mérten, különben a felhalmozott anyagtól megriadva megtorpan és fásult közöny-

nyel, félre áll a tülekedők táborából. Ehez — ismételtlen hangoztatom — sok szeretet, sok türelem kell. A kisebb energiával rendelkezőkről támogató jó indulatunkat soha se vonjuk el, hogy bizonyos idő múlva elérhesse is az előrehaladókat.

A II. osztályban különösen gond fordítandó arra, hogy a tanuló olyan tempót válasszon, melyet egyenletesen megtarthat. Különösen káros az egyes gyenge tanulóktól azt az iramot követelni, mint a jó tanulóktól, akkor megesik az, hogy 1—1 részlet betanulása után visszaesik a régi kerékvágásba és kapkodó, ahamarokodó szóismétléssel kínossá és gyűlölködővé válik neki az olvasás, ami által az előírt cél ezen tanulóval sohasem érhető el. Hagyjuk minden tanulóat a felvett tempójában, ne fogassuk gyorsabb olvasásra, mert itt is valónak bizonyul a régi közmondás: „Lassan járj, továbbá érsz!“ Persze nap-nap után így haladva, önmagától mutatkozik fejlődés és a II. osztályban évvége felé fokozatosan érjük el az olvasás harmadik fokozatát, az értelmes és szép olvasást, amit jó olvasási készségnek kell megalapoznia.

Az olvasást az olvasmánytárgyalás előzi meg. Az olvasmánytárgyalásra azért van szükség — *Drozdy* szerint, — hogy a gyermekeket az olvasmányok tartalmának a megértésébe bevezessük, érzelmeiket nemesítsük, az olvasást, mely később művelődésünknek egyik eszköze lesz, velük megkedveltessük“. Az olvasás tanítással együtt jár az olvasmánytárgyalás, már az I. osztályban. Csak a mai olv. tárgyalás különbözik a régi olv.-tárgyalástól, amennyiben nem szómagyarázatot nyújtunk, mint a multban, hanem a tanító alaposan áttanulmányozza az olvasmányt. Mi az olvasmány alappondolata, lényege, mi vezette az író, amikor írta? Micsoda élmények, tapasztalatok, tanítvánnyal, évszak ünneppel hozható kapcsolatba. Szükséges-e az olvasmányt előzetes téjékoztatással a megértést előkészíteni? Mit tudhatnak a gyermekek a tárgyról. Gondosan készülünk a mintáolvasásra, mert a jó minta a lehatóságosabb támogatója a jó olvasás tanításának.

Az olvasmánytárgyalás menete az olvasmány tárgya szerint különböző. A reális olvasmányokat, amelyek a tudás mélyítésére vagy az egyes tárgyak előkészítésére szolgálnak leginkább a következő menet szerint tárgyaljuk.

1. Sok oldalú szemléltetéssel gondoskodunk mindazoknak az ismereteknek a megszerzéséről, melyek az olvasmányban előfordulnak anélkül, hogy szómagyarázatba bocsátkoznánk.

2. Elolvastatjuk az olvasmányt gondolat-csoportonként és gondoskodunk az egyes egységek megértéséről, esetleg az egység lényegét 1—1 szóval vagy rövid mondatba foglalva fel is írjuk a táblára.

3. Elolvastatjuk az egészet. Elmondatjuk a táblára irt vezérszavak v. mondatok alapján.

4. Az olvasmányban foglaltaknak gyakorlati alkalmazását is megállapítjuk esetleg dramatizáljuk vagy lerajzoltatjuk.

A tanító mintaolvasása fejezi be. Hosszabb olvasmányt több órán át tárgyalunk az elmondott menet szerint. Csak olvasási óra nincs már. Legfeljebb a letárgyalt olvasmány olvasásának számonkérése, ami elegendő időt kell hagyjon az új anyag feldolgozásának is.

Az érzelmi olvasmányok és költeményeknél az érzelmek megmozgatása szükséges. A kellő érdeklődéskeltéssel a tárgynak megfelelő hangulatot teremtjük meg és anélkül, hogy egyedekre bontanánk elmondjuk vagy elolvassuk az olvasmányt a maga egészében. Láttak egy művészi egységet. Most megkérdezzük, kinek mi tetszett ez olvasmányból. Nem bontogatjuk egységekre, mindenki azt mondja, ami lelkét megragadta. Színházból kijövet sem sorban mondjuk a darabot, hanem ami legjobban megragadta a lelkünket. Az így kiváltott érzelmei hatása alatt fogunk az egységenkénti tárgyaláshoz.

Hozzá szoktatjuk a tanulót, hogy az olvasmányt, költeményt megfelelő hangon olvassa, a szomorút szomorúan, a tréfásat tréfásan. Őrizkedjük a sablonos dolgoktól. Kéveset gondolkunk a fokozatokra, egyéniségünk szerint dolgozzuk át, ami jó megtartjuk, a rosszat elvetjük.

A gondolatcsoportonkénti tárgyalásnál szoktatjuk a tanulót, hogyha valamit nem ért, azonnal kérdezze meg. Szót csak akkor magyarázunk, ha meg nem értett szó akadályozza a gondolat megértését és hacsak lehet tárgyon, képen, rajzon szemléltessük, ha elvont természeti, rokonértelmű szóval. Az így magyarázott szót helyezzük vissza a mondat avagy a gondolatkörbe.

Az olvasásnál a lelki egyensúly mellett a test helyes tartására is figyelemmel vagyunk. Az I-II. osztály amíg az olvasási készséggel is küzd, ülve olvas. A hibákat a tanulók maguk javíttják ki, így az összes tanulók állandóan figyelemmel kísérik az olvasást.

Ha szembe állítjuk a régi és az új tantervet, a különbség igenis megállapítható. Az anyag ugyan a régi, de a feldolgozás az más. Eddig

az emlékezetnek, most az értelem, érzelem és akaratnak nevelünk. Nemcsak a tudás a fontos, hanem az akarat, a törekvés a jó, a tökéletesség felé. A tanulók spontán megnyilatkozása rést nyit a lelkükbe az örökös együttes munka, vitatkozás megvilágítja szellemüket, tájgítja látókörüket, az aktív munka részeseivé válnak és majd részt követelnek az emberiség nagy munkájából is. Az új tanterv nem meglepő palántákat nevel, hanem az élet harcából résztvevő harcosokat.

Az új munkakör a tanító feladatát is megváltoztatta. A tanító már nem csak vezetője tanulói gondolatvilágának, hanem irányítója is. Vigyáz arra, hogy a csapongó gyermekfantázia a tárgynál maradjon és gondolatviláguk helyes mederbe terelődjön.

Minden tantárgy tanításánál a gyermeket helyezzük a központba, körülötte csoportosítsuk a gondolatokat, ő legyen az előtérben.

Mintatanításom az olvasás és olvasmánytárgyalás menetét mutatta be. Az új tanterv szellemében vezetett tanulószereget nem szorult a tanító vezetésére, hanem maguk keresik a tárgyra vonatkozó gondolatanyagot. Ilyenkor még attól sem riadunk vissza, hogy egyes gondolatcsoport megvilágításánál, nemcsak tanítóikhoz, hanem egymáshoz is intézzenek kérdéseket anélkül, hogy az a fegyelem rovására esnék.

A nyugati művelt államokban is így folyik a tanítás anélkül, hogy a fegyelem legkisebb csorbá is esnék. A lelkileg művelt egyének a szabadság nem korlátok összedülését jelenti, hanem lelkikényszert, amelyik minden időben, minden körülmények között megtalálja a helyes megoldást. Ilyen emberekre van szüksége a hazának. Alkalmazkodjunk a gyermek egyéniségéhez, szeressük a gyermeket, de okosan, hogy lelkében kárt ne tegyünk. A cselekvési hajlamot kell befogni s úgy engedelmeskedtetni. Az engedelmség nem törli meg az akaratot. Az engedelmség önállóság, ami önbelátásra készíti a gyermeket.

Ha mindannyian szívvel lélekkel az új tanterv szellemébe illeszkedünk, úgy az értelem, érzelem és akarat neveléssel lelkileg is egységes nemzedéket nevelünk, kik átérzik és beváltják Pósa Lajos eme szavait:

„Erte éljünk és hogyha kell
Vérünk érte hulljon!”

Használj

Jász-Nagykun-Szolnokvármegyei Irkát!

Tanay Antal jászberényi képezdei tanár előadása.

Folyó évi január 30-án Jászberényben, az ottani pedagógiai szemináriumon Tanay Antal jászberényi áll. tanítóképző-intézeti tanár értékes előadást tartott az új tanterv szelleméről. Közérdekű voltánál fogva célszerűnek tartjuk, hogy az előadást legalább vázlatosan ismertessük.

Előadását azzal kezdte, mi a tulajdonképeni célunk? Célunk az, ami általában a népiskola feladata is egyszerűs mind és amely cél az új népisk. tantervben is le van fektetve. A mult-hoz képest azonban a különbség az, hogy míg azelőtt a tudáson, az ismeretekre volt a hangsúly, addig az új tanterv szellemében a nevelésben van a hangsúly. Ezt azonban nem szabad egyoldalú szemzőből nézni, mert ismereteket tanítani és tudni most is ez után is kell.

A továbbiakban történelmi visszapillantást vet a nevelés és oktatás fejlődésére, rámutatva arra, hogy a mult bölcselati és nevelési irányzatát, Descartestól—Herbartig általában a racionalizmus jellemezte, mely anyagiasságra, nemzetköziségre vezetett. Míg Fichte és Wundt német filozófusok szelleme a nemzeti és voluntariztikus irányt juttatta diadalra. Az igazság, a szépség és a jószág az igazi abszolút értékek.

Ezek után rátér az népisk. tanterv szellemének ismertetésére. Jellemzését 5 pontban foglalva sűrűsíti össze:

1. Az új tanterv a gyermeket helyezi a tanítás központjába. A gyermek bíráljon, gondolkodjon és cselekedjék.

2. Az értelem, érzelem és akarat lelki összetevőinek egyenlő művelését követeli a régi, többnyire csak tudást nyújtó neveléssel szemben. A jellem nevelésén van itt a hangsúly.

3. A tanítót és magát a tanítást nagyban felszabadítja a régies sablon alól.

4. A régi, verbaliztikus rendszernek hadat izen s helyette a való élet tanítását, a családi iskolatípus kiépítését követeli. Az énekli hang helyett a természetes beszédre szoktassuk a gyermekeket.

5. A tanítótól a családapa szívének szeretetét kívánja az új nemzedék számára.

Mivel az új tanterv az etikai és a voluntarista irányzatra helyezi a főszólyt, ennek folytán a formális fokozatok régen követett szigorú sablonját meglazítani kívánja. A sablonok alól való felszabadítás azonban nem jelenti azt, hogy a formális fokozatoktól tanítás közben eltávolod-

junk. A mi azokban jó, azt továbbra is meg kell tartanunk. A felszabadítás úgy értelmezendő, hogy nem tartjuk be a fokozatok mindegyikét minden tanítási egység feldolgozásánál. A tétel természete szerint alakul a fokozatok alkalmazása, illetve beállítása.

Többször hangoztatott ujtás az, hogy a gyermeket a tárgyalás megkezdése előtt lélekben el kell vinnünk abba a milióbe, a melyben a tétel él, vagy áll. Tanításunk az érdeklődés felkeltése mellett — a mikor csak lehet — hangulatkeltséssel kezdődjék. Ügyeljünk, hogy a hangulatból ne zökkenjünk.

Az alapfogalmakat ezután is meg kell tanítanunk. Az ismeretek közlése után öszeloglalást kell tartanunk, valamint a gyakorlati vonatkozásokat, tanulságokat sem szabad elhanyagolnunk.

A pusztá, egyoldalú, száraz ismeretanyag elhagyandó. A száraz nyelvtani meghatározások kerülendők. Mindig az életből vett dolgokat kell tárgyalnunk a gyermekkel és pedig csak magával a gyermekkel való kapcsolatban, vonatkozásban. A számtannál is péld. nem helyes úgy kezdeni a példák megtejtését: megtudom, ha elosztom, vagy megszorozom, sem a példát nem szabad úgy feladni: csináljunk péld. egy kivonási példát, vagy egy hármasszabályt, — hanem mindig lépésről — lépésre haladó okoskodással, módszeres okoskodással megkezdni a példák megtejtését, illetve így kell folytatni a további tárgyalást. A gyermek a maga józan eszével, a logikus gondolkodás rászoktatásával ugyanis meg fogja oldani a feladatot anélkül, hogy tudná a száraz meghatározást: mi a kivonás, vagy az osztás, avagy a hármasszabály. (Csak mikor már kész a feladat, akkor beszélhetünk arról, hogy az illető feladatot péld. osztásnak, vagy kivonásnak hívják s akkor beszélhetünk a művelet tényezőiről is. Szerk.)

A természetrajzban péld., hogy a macskának hány körme, hány lába van, vagy hogy a rovar részei fej, tor, potroh, — elhagyható. Ezzel szemben minden tétlen a gyermek legyen a központ s az ismereteket vele való vonatkozásokban kell tanítanunk.

Az alapismereteket, alapfogalmakat azonban tudni kell: Mi az alapismeret? Ezt pontosan meghatározni nem lehet, mert az egyéni intenció, belső sugallat kérdése. Itt lép után előtérbe a tanítói lélek igazi művészete.

A gyermekkel való foglalkozásnál eddig megkivántuk, hogy minden választást egész

mondatokban adják meg. Ez nem természetes dolog, sőt idegenszerű, távol van az való életől. Ezzel szemben az a helyes, hogy a mikor szükség, feleljen a gyermek egész mondatban. De ez az egész mondat ne legyen sablonosan betanult és iskolászerű, hanem természetesen megfogalmazott felelet. Viszont, ha az értelmes felelet két szóval, vagy akár egy szóval is megadható, azt is fogadjuk el. (Falusi és tanyai, vagy gyenge intelligenciájú gyermekeknél azonban, amíg a kezdet nehézségeivel küzdünk, nem árt gyakorolni a jó mondatfogalmazást, helyes mondatfűzést. Szerk.) A társalgás legtöbbször megírt társalgás legyen. A kész polgár társalgó a leendő polgárral. A gyermek szabadon érdeklődhessen s a feleletet mindenkor meg kell adni. A társalgást a család természetes beszédével folytassuk. A társalgást (esetleg cselekvést) irányító tanító éberben örködjék afelett, hogy minden, ami történik, az óra elején kitérített cél szolgálataiban történjen. A szabadság szabadossággá ne fajuljon! A fegyelmelés a szabadabb formák között nehezebb, mint a guzsba kötött gyermekek iskolájában. Ha az érdeklődést állandóan éberben tartja a tanító, a szabad mozgás mellett sem lesz számára gond a fegyelem megtartása.

Ismeretközlésünk az új tanterv szelleme szerint többé nem egyoldalú oly értelemben, hogy a tanító beszél, előad, tanít, a gyermek pedig csak, mint passzív alany, hallgat, hanem minden tárgyalásunkba kezdetől fogva bevonjuk a gyermeket (lehetőleg osztályt foglalkoztatva) s engedjük őket beszélni, kérdezni úgy, mint azt az egyéni vonatkozás, egyéni megnyilatkozás megkívánja. Ez a szabadság azonban ne menjen el a szabadossággal, hanem a gyepelőt a kezükben tartva, a tulajdonképeni főtémához kell mindig visszavezetnünk a tárgyalást, nehogy szétfolyjon az anyag és mitse végezzünk.

Fegyelmelésre szükség van! A fegyelmet elsősorban mindig a jó, értékes, lebilincselő előadás és foglalkoztatás biztosítja. Ha ez így el nem érhető, akkor lépnek előtérbe a fegyelmi eszközök. A fegyelmelés azonban viszont a merev kaszárnya-rendszerig nem mehet.

A begyakorlási fokozatban legnagyobb újítás a gyermek életére való alkalmazás. (Te hogyan tettet volna? Mit tettél volna Zrínyi Miklós helyzetében? Mit gondolsz te? Mi a véleményed? Hogyan szeretnéd ezt te, ha majd nagy leszel?) Így kapcsolódik bele a tanításba a gyermek akaratvilága, így nevelődik, így edződik az abszolút jó kívánására és követésére. Hogy az ismeretek gyakorlati alkalmazása minél

biztosabb és könnyebb legyen, a betanulásnak nem szabad szajkózásnak lenni. A fő mottó az alkotó munkára nevelés, a gyermek öntevékeny-ségének kifejlesztése és az egyéni kezdeményezésre való ösztönzés legyen. Ne csupán száraz tantárgyat tanítsunk. A tananyagot a tanítási egységben nem szabad tantárgyakra elkülöníteni, hiszen a gyermek a tudást nem tantárgyak szerint látja. Persze a tanító művésztén az, hogy a főtémához az eredeti célkitűzéshez visszaterelje a tárgyalást.

A számonkérés is nagyobb gondot jelent, mint amikor mindent szöveg után tanult (magolt) a gyermek. Legyen-e számonkérés, vagy elég a tanítás? A tanterv a megtanulandó tételek adattára. Tanítanunk kell, tehát amit tanítunk, azt tudni is kell a gyermeknek. Ne a szavakat (10, 20, vagy 30 sort) kérjük számon, hanem azt, hogy a tétellel kapcsolatban a gyermeknek értelmi, érzelmi és akarati világában állott-e elő változás, javulás, gyarapodás? Nemcsak a tudás, de a jellem gyarapodását is figyelünk kell a számonkérésnél.

Az új tantervben a nevelés lévén a hangsúly, törekedünk a tanuló lelkeben a felelősségérzetet és a lelkiismeretet felébreszteni, ápolni, kifejlesztetni. E célra alkalmasak a külföldön az iskolákban már meghonosított iskolai egyesületek, melyeket a tanulók magukból alakítanak. (Nálunk is sok helyt behozták a jó nevelő hatása ifj. vöröskereszt egyesületeket. Szerk.)

A tanulók osztályozásánál a szorgalmat, a jóratörekvést (voluntarizmus) kell néznünk. Az Istenadta tehetség nem érdem. A tehetséges gyermek lehet hanyag, esetleg jellemtelen is, viszont a gyengébb tanuló lehet igen szorgalmas s ezt az osztályzásnál el kell ismernünk. A bizonyítványokból a jellemről nem győződhetünk meg. Ez hiány. (Talán erre is gondolnak a vezetők.)

Összefoglalásában az új magyar iskolatípus megvalósíthatóságát hirdeti. A családias, a cselekedetre foglalkoztató iskolát hazafias lelkesedéssel minden magyar tanító megteremtheti. E munka végzéséhez és fejlesztéséhez az önképzés adhat legnagyobb segítséget. Lelkes szavakkal buzdít az önképzésre és arra, hogy az iskolák és a tanítók eljárásukban egység felé törekedjenek.

Gyökeres változást jelent az új tanterv azáltal, hogy a vallásosságra és az öntudatoson hazafias irányra fekteti a súlyt a régi racionalizmussal szemben. E szerint az új tanterv szellemében péld. nem úgy mint eddig, csak a politikai és hadvezéri nagyságokat kell dicső példaként

a tanulók előtt felemlíteni és tanítani, hanem a tudomány, a művészet, az irodalom s a technika bármely kiváló képviselőjét is illik és szükséges példaképpé felhozni. Ez az igazi kultúra. Másrészt hirdessük e téren a magyar kiválóságokat is, ne csak a külföldieket. Tartózkodjunk itt a nyugatot vakon magasztalók táborától. Magyar önbizalmat neveljünk dicső magyar nevek hangoztatásával.

Általában a nevelés terén új értékelést kell végeznünk. Az etikai értékeket nem szabad elhanyagolnunk. Legfőbb elvünk legyen pedig: a nemzeti értékek megbecsülése minden téren. Neveljünk emberebb embert és magyarabb magyart!

Befejező szavakul nagy tudósunk: Apáthy István szavait használja: „Dolgozzunk többet és szeressük jobban egymást.”

Az értékes előadás általános elismerést és tetszést váltott ki a jelenlevők körében.

Közlő: Dr. Kovács János.

Pedagógiai szeminárium postaládája.

Hozzászólások, — kérdések, feleletek — a jászapatii ped. szemináriumon.

1. Az előadók minden egyes mondata szinte újabb követelmény elé állítja a tanítót, aki az anyagi gondok utvesztőjében inkább könnyítést várna, mint tulterhelést.

Felelet: Aki elmerül az újtantervvel kapcsolatban felszínre vetődött módszerjavító törekvések tanulmányozásában, az — röviden szólva! — anyagi gondjait is elfelejti.

Az új tanterv szelleme nemcsak a tanulót szabadítja fel a régi „négy fal” béklyó alól, de a tanítót is. Teremtse meg osztályában az atya és gyermekei közötti viszonyt — a családi kört — és játssza az életet. Játssza velük, vidáman, kedélyesen és mégis tartalmasan!

2. Olyan szabad mederben, mint ahogy azt az előadók hirdették, a tanító ma még nem mer dolgozni, mert az ellenőrzők régi követeléseitől fél. Tanácsos volna a helyi ellenőrzők kiképzése az új tanterv szellemében.

Felelet: A kir. tanfelügyelők már az új tanterv szellemében fogják az osztályokat vizsgálni! Keresik a tanító és tanítvány közötti családias viszonyt is. Figyelik, hogy a gyermek jellemében haladt-e? Kutatják, hogy a gyermek ismeri-e a körülötte mozgó, igazi életet? A helyi ellenőrzőknek pedig, — ha az ügyhöz hozzá

akarnak szólni! saját érdekükben áll, hogy önmagukat képezzék. Nekik észre kell venni, hogy az új tantervvel az iskola a középkorból egyetlen lépéssel az ujkorba vitte a népművelést.

3. Az iskolán kívüli népművelés keretén belül fel kellene világosítani a szülőket az új tantervről s annak követelményeiről. A szülő régi tudásukkal kritizálják a tanító mai munkáját. (Ez a tanító tekintélyére veszedelmes).

Felelet: Indítványa helyes! A szülői értekezleteken ne száraz értekezéseket tartunk, hanem az új iskola munkáját mutatjuk.

4. Hogy mit adjunk, azt egyszerűen sorolja fel az új tanterv. De, hogy mit, mennyit kérjünk számon, arról nem szól!

Felelet: Az új tanterv mindent felsorol, amit a nemzeti alpműveltség elsajátításához — mint tudnivalót! — fontosnak tart. Ismétljük: mint tudnivalót! Ami ott közlendő anyagként szerepel, arról a IV. osztályt bevezető gyermeknek valóban tudnia is kell. Hogy mennyit? Ezt nemcsak a gyermekanyag szellemi nivója, de az is befolyásolja, hogy a tanító mitől mennyit adott? És hogyan adta?

5. Az új tanterv, bár különbséget tesz osztott és teljesen osztatlan — városi és tanyai — iskola között, mégis túl sok az, amit a tanyai iskolától követel! Másodsorban: a közölt tételek a gyermek által történő beemlékezés nélkül nem lesznek maradandó értékűek! A gyermek ne csak tanuljon, de tudjon is!

Felelet: Amit a mai magyar életben tudni illik és tudnunk kell, az a tantervnek mindkét részében pontosan benne foglaltatik. (Az osztatlan iskolai rész szerintünk pusztán a tanító munkájának könnyítésére készült!) Tulajdonképen magyar és magyar gyermek között nem volna jogunk különbséget tennünk! (T. s. hogy az egyik többet vagy kevesebbet kapjon a nemzeti alpműveltségből.) Ki tudja azt előre, hogy nem a legutolsó tanyai gyermekből lesz majd Magyarország főpapja, miniszterelnöke vagy más vezető-állású hivatalnok?!

A beemlézésre vonatkozólag: ki biztosít arról, hogy az lesz becsületes, munkás honpolgár, aki gyermekkorában mindent szajkó módjára „kivülről” íjt? Az új tanterv szellemében a gyermeket a munkaszeretetre kell nevelnünk! Ha recitálni nem is tud, de ha benne az örökké tevékenyembert sikerült kinevelnünk: célunkhoz közelebb jutottunk.

Kiss József
előadó.

Kiss Katalin tanítónőnek és többeknek.

A III. osztálybeli földrajz tanításának és számonkérésének terjedelme, mértéke már több ízben volt kérdés tárgya. Aki az új tanterv szellemébe behatól és azt megérti, atérzi, az csak arra a következtetésre juthat, hogy az anyagot úgy tanítani és számonkérni, mint ahogy az eddig történt, ma már nem kell. Vagyis a III. osztályban ismerje meg a gyermek, a saját községét. Azzal legyen teljesen tisztában. Azután megismeri azt a járást amelyben a községe van, de csak vázlatosan. Ép úgy vázlatosan ismeretendő meg a vármegye, a járásaival. A rajz-oktatás is csak vázlatos legyen. Többet a III-ik osztálytól kívánni nem kell.

A tárgyalás pedig minden didaktikai fokon csakis az új tanterv szellemében történjék, azaz minden tételt a gyermekekkel, annak élményeivel, szülőföldjével és anak érdekeivel való vonatkozásban kell tárgyalni.

A IV-ik, majd az V-ik osztály lesz hivatva a kereteket kiépíteni.

Egyébiránt az új tanterv, már az első kiadás óta módosítást nyert.

A módosított kiadás rövidesen meg fog jelenni. Epugy rövidesen meg fog jelenni most már az új tanterv végrehajtási utasítása is. A kért ügyben a részletes tájékoztatást az új művek meg fogják adni.

Az egyesületünk által kiadott irkák, tollak, írónok elsőrendűek! Olcsók!

A pedagógiai szemináriumok második sorozatának programjai.

Mezőluron, 1930 március hó 10-én reggel 8 órakor, a központi ref. el. iskolában:

1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója.
2. A magyar nyelv (nyelvi magyarázatok) célja, tárgya és módszere. Előadja: Mihályfalvi József turkevei áll. tanító.
3. Mintatanítás a nyelvi magyarázatok köréből a III. oszt.-ból. (Melléknév és fokozása). Tartja: Mihályfalvi József turkevei áll. tanító.
4. A fogalmazás tanítás célja, tárgya és módszere. Előadja: Veress Mihály szolnoki áll. el. isk. igazgató.
5. Mintatanítás a fogalmazás köréből a III. oszt.-ból. Tartja: Veress Mihály szolnoki áll. el. isk. igazgató.
6. Az Ifjusági Vöröskereszt Egyletekről előadást tart: Fodor Zsigmondné mezőturi áll. tanítónő.
7. Elnöki zárszó.

Szolnokon, 1930 március hó 20-án, reggel 8 órakor az áll. polg. leányiskola tornatermében:

1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója.
2. A magyar nyelv (nyelvi magyarázatok) célja, tárgya és módszere. Előadja: Thiel Bernát jászárokszállási áll. el. isk. igazgató.
3. Mintatanítás a nyelvi magyarázatok köréből, a II. oszt.-ból. (Szótagolás gyakorlati alapon). Tartja: Thiel Bernát jászárokszállási áll. el. isk. igazgató.
4. A fogalmazás tanítás célja, tárgya és módszere. Előadja: Lörentei Olga jászárokszállási áll. tanítónő.
5. Mintatanítás a fogalmazás köréből, a II. oszt.-ból. Tartja: Lörentei Olga jászárokszállási áll. tanítónő.
6. Az Ifjusági Vöröskereszt Egyletekről előadást tart: Fodor Zsigmondné mezőturi áll. tanítónő.
7. Elnöki zárszó.

Jászapátiban, 1930 március hó 29-én, reggel 8 órakor az Iparoskör nagytermében:

1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója.
2. A magyar nyelv (nyelvi magyarázatok) célja, tárgya és módszere. Előadja: Deák Zsigmond turkevei áll. isk. igazgató.
3. Mintatanítás a nyelvi magyarázatok köréből a III. oszt.-ból. (Melléknév és fokozása). Tartja: Deák Zsigmond turkevei áll. isk. igazgató.
4. A fogalmazás tanítás célja, tárgya és módszere. Előadja: Ferenczy Kálmán szolnoki áll. isk. igazgató.
5. Mintatanítás a fogalmazás köréből a III. oszt.-ból. Tartja: Ferenczy Kálmán szolnoki áll. isk. igazgató.
6. Elnöki zárszó.

Jászberényben, 1930 április hó 10-én, reggel 8 órakor a Bercsényi-uti áll. isk. épületében:

1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója.
2. A magyar nyelv (nyelvi magyarázat) célja, tárgya és módszere. Előadja: Thiel Bernát jászárokszállási áll. el. isk. igazgató.
3. Mintatanítás a nyelvi magyarázatok köréből a II. oszt.-ból. (Szótagolás gyakorlati alapon). Tartja: Thiel Bernát jászárokszállási áll. el. isk. igazgató.
4. A fogalmazás célja, tárgya és módszere. Előadja: Lörentei Olga jászárokszállási áll. tanítónő.
5. Mintatanítás a fogalmazás köréből a II. oszt.-ból. Tartja: Lörentei Olga jászárokszállási áll. tanítónő.
6. Elnöki zárszó.

Nárcagon, 1930 április hó 23-án, reggel 8 órakor a Városháza dísztermében:

1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója.
2. A magyar nyelv (nyelvi magyarázat) célja, tárgya és módszere. Előadja: Balázs János

kisújszállási ref. tanító. 3. Mintatanítás a nyelvi magyarázatok köréből a III. oszt.-ból. (A melléknév és fokozása). Tartja: Balázs János kisújszállási ref. tanító. 4. A fogalmazás célja, tárgya és módszere. Előadja: Veress Mihály szolnoki áll. isk. igazgató. 5. Mintatanítás a fogalmazás köréből a III. oszt.-ból. Tartja: Veress Mihály szolnoki áll. isk. igazgató. 6. Elnöki zárszó.

Hunszentmártonban, 1930 április hó 30-án reggel 8 órakor a központi állami iskolában:

1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója.
2. A magyar nyelv (nyelvi magyarázat) célja, tárgya és módszere. Előadja: Deák Zsigmond turkevei áll. isk. igazgató.
3. Mintatanítás a nyelvi magyarázatok köréből a III. oszt.-ból. (Melléknév és fokozása). Tartja: Deák Zsigmond turkevei áll. isk. igazgató.
4. A fogalmazás célja, tárgya és módszere. Előadja: Ferenczy Kálmán szolnoki áll. isk. igazgató.
5. Mintatanítás a fogalmazás köréből a III. oszt.-ból. Tartja: Ferenczy Kálmán szolnoki áll. isk. igazgató.
6. Elnöki zárszó.

Nisújszálláson, 1930 május hó 10-én, reggel 8 órakor a központi ref. elemi iskolában:

1. A kir. tanfelügyelő elnöki megnyitója.
2. A magyar nyelv (nyelvi magyarázat) célja, tárgya és módszere. Előadja: Mihályfalvi József turkevei áll. tanító.
3. Mintatanítás a nyelvi magyarázat köréből a III. oszt.-ból. (Melléknév és fokozás). Tartja: Mihályfalvi József turkevei áll. tanító.
4. A fogalmazás célja, tárgya és módszere. Előadja: Kárpáti Károly karcagi ref. igazgató-tanító.
5. Mintatanítás a fogalmazás köréből a III. oszt.-ból. Tartja: Kárpáti Károly karcagi ref. igazgató-tanító.
6. Elnöki zárszó.

Hivatalos rész

1104—1930. szám.

A tankerület valamennyi polgári iskolai Tek. Tanártestületének s a népesebb elemi iskolai tanítótestületek Tek. Tagjainak.

Az Országos Magyar Dalosszövetség azzal a kérelemmel fordult hozzám, hogy az állami, városi, felekezeti és egyéb iskolákban (elemi, középfoku, stb.) alkalmazott tanerőket dalos-egyesületekbe való tömörülésre, ilyenek meg-

alakítására hívjam fel és e kérdésben őket az Országos Magyar Dalosszövetséghez utasítsam.

Kérésük előterjesztésénél a német tanerők-ből alakult dalosgyesületek példájára hivatkoznak, amelyek a városok és ezeknek közvetlen környékén működő tanerők-ből alakultak és ma már, érthető okokból, olyan tekintélyre tettek szert, amely elsősorban Németország jól szervezett kulturális törekvéseinek hivatott propagálója a külföld előtt, befelé pedig úgy társadalmi, mint kulturális téren reprezentatív értéke a német dalosságnyak.

A magyar dalosság az utóbbi évek folyamán nagyot fejlődött. A kultuskormány felismerte a dalosszervezetekben rejlő hatalmas kulturális erőt és fokozottabb figyelemben részesítte azt a nemes és lankadatlan munkát, melyet ezek kifejtettek. A fejlődés azonban csak akkor lesz teljes, ha annak elősegítésében a magyar tanítók és tanárok is részt vállalnak. Azért hangsúlyozom, hogy a magyar tanítók és tanárok is, mert ebben a kulturális munkában, melyet ma már huszezernyi magyar dalos végez, nekik, mint a magyar társadalomnak bizonyosan legértékesebb rétegének, volna hivatásuk példát szolgáltatniok az összefogásra, a tömörülésre, melyen belül a dal kultuszát ápolni nemcsak lelkiszukséglet, hanem legszentebb kötelesség!

A tanerők-ből megalakítandó dalosgyesületekre a vállalt feladatok megoldásán kívül még beláthatatlan perspektíva nyúlik. Köztudomású, hogy a magyar tanítók és tanárok általános zenei ismeretekkel és műveltséggel is bírnak, amelyek olyan előnyt biztosítanak részükre, hogy ezen keresztül hamarosan a magyar dalosság reprezentatív értékű dalos-csapatának első sorába küzdhetik fel magukat.

A magyar társadalom ma észlelhető lelki válságban irányító és erősítő szerep vár a dalosszervezetekre! A tanerők-ből alakítandó dalosgyesületek fókuszai volnának a további szervezkedésnek, innen áradna szét az egészséges folyamat, amely kulturális vonatkozásban elsősorban a magyar társadalmat lethargiájából felriasztani és a magyar kultúrának fényt, dús-zadó erőt ajándékoznai hivatott volna.

A tanerők-ből alakítandó dalosgyesületek megszervezését az Országos Magyar Dalosszövetség akként gondolja, hogy az egyes városokban és azoknak közvetlen környékén működő tanerők egy-egy dalosgyesületté tömörülve fejtenék ki munkásságukat. Címükben viselnék a város megnevezésén kívül a tanítók egyesülésé-

nek jellegét, mint például a berlini tanítókból alakult „*Berliner Lehrergesangverein*“.

Az Országos Magyar Dalosszövetség örömmel és a legnagyobb készséggel áll daloskörök megalakításánál követendő eljárásokra vonatkozó felvilágosítások tekintetében a hozzája fordulóknak segítségére.

Remélem, hogy az Országos Magyar Dalosszövetség, előterjesztett és a hazafias kulturális célokat szolgáló kérését megszívlelik és a daloskörök alakításában illetve az ezekben való egyesülésben részt vesznek s ez által a magyar dal kultuszát fejlesztik.

Szolnok, 1930 február hó 12-én.

Bihary István
vez. kir. tanfelügyelő.

1370—1930. szám.

Valamennyi el. és továbbképző iskola helyi hatóságának és igazgatóságának.

A m. kir. VKM. ur a törvényhatóságok első tisztviselőjéhez intézett 850-5-70-1929. sz. rendeletében közölte, hogy mindennapi tanköteles igazolatlan mulasztása esetén, minden mulasztott félnap után 2-od izben 16 fillér, 3-ad izben 32 fillér, továbbképző népiskolai tanulónál, tekintett nélkül a mulasztott félnapok számára, 2-od izben 2 (két) pengő, 3-ad izben 4 (négy) pengő a bírság.

Bár a jelzett összegben kiszabható pénzbírságok mértéke az 1921. évi XXX. t. c. céljához képest nyilvánvalóan alacsony, a kérdések törvényhozási úton leendő újabb rendezését VKM. ur nem tartja időszerűnek, hanem az igazolatlan mulasztások csökkentését az idézett törvény 8. és 9 §-aiban foglalt rendelkezések pontos, szigorú és főleg *leggyorsabb* végrehajtása útján kívánja elérni, Épen ezért az első-, második- és harmadizbeni mulasztás megtorlásának, illetve a bírság kirovásának az elrendelt határidők pontos betartásával való meggyorsítását, ahol a bírság *kivetésén* van a főszó, szigorúan megkívánja, mert ez képezi a törvény hatályos végrehajtásának előfeltételét. A bírságolás ugyanis ezekben az esetekben nemcsak a mulasztások megtorlásaként jelentkezik, hanem komoly figyelmeztetés akar lenni arra vonatkozólag, hogy az igazolatlan mulasztás negyedszeri, vagy többszöri ismétlődése — mint kihágás — érzékeny pénz, sőt pénz- és elzárásbüntetést fog maga után vonni.

Itt rámutat Miniszter ur a törvény 10. §-ának

második bekezdésére is, mely szerint a kihágási eljárás megindítható arra való tekintet nélkül, hogy a 9. §-ban említett bírságolási eljárás befejezést nyert-e vagy sem.

Ha tehát az intézkedésre rendelt hatóság törvény és köteleességszerűen a kiüzötti határidők pontos betartásával jár el, úgy az aránylag kis bírságpénzek is a *kellő* hatást fogják biztosítani.

A törvény végrehajtásának akadályát Miniszter ur tehát nem az alacsonyan megállapított bírságpénzekben, hanem a mulasztási kimutatások késedelmes elkészítésében, továbbításában és abban látja, hogy a kihágások sem tárgyalatnak le az eljáró hatóságok által mindig a kellő időben, de gyakran hónapokig gyűjtetnek s a mulasztást, kihágást elkövetők 4-6-8-ad izbeni mulasztásai hosszú idő után egyszerre kerülnek megítélés alá, sőt sokszor ez esetben is kellő előkészítés és felszerelés hiánya akadályozza a gyors felső foku elbírálást.

Az iskolakötelezettség törvényszerű végrehajtásának ezt a hátráltató akadályát a jövőben vizsgálat tárgyává kívánja tenni s a késedelmezőket fogja felelősségre vonni.

Felhívom a Cimet, sziveskedjék különös figyelmet fordítani arra, hogy az iskolai igazolatlan mulasztások kimutatását pontosan terjessze be s amennyiben azt tapasztalná, hogy a bírságolás nem történik meg, egyik másik tanuló mulasztása állandó, tegyen hozzá jelentést.

Szolnok, 1930 február hó 27-én.

Bihary István
vez. kir. tanfelügyelő.

1549—1930. szám.

Valamennyi állami, községi, érdekeltégi, izraelita és magán elemi iskola Tekint. Igazgatóságának.

A nm. vkminiszter ur f. évi 820-05. VIII. d. u. 6. 83. sz. rendelete alapján tudomás és mihez tartás végett értesitem, hogy a „Pronos” gyermekmentési bizottság (Bpest, VIII., Baross-utca 3. sz.) az elhagyott magyar gyermekek otthonának felépítését határozta el és szükséges anyagi eszközök megszerzése céljából az alsó-foku népoktatási intézetek tanulói részére hazafias és vallásos jellegű mesedélutánokat óhajt rendezni 40 filléres belépődíj mellett.

A bizottság azon kérelemmel fordult Önagyméltóságához, hogy tervének megvalósításában támogassa.

Az 1927. évi XIV. t.-c 14. §-ának, továbbá a 96.637/1928. és 820-05/77-1929. sz. alatt kelt rendeleteinek tiltó rendelkezésére való tekintettel ezen mesedélutánoknak népoktatási intézetekben való megtartását nem engedélyezhette, de nincs észrevétele az ellen, ha a mesedélutánok iskolán kívül tűzbiztonsági rendszabályoknak megfelelő helyiségben rendeztetnek és azokra az állami és községi kiseddóvó intézetek és elemi népiskolák vezetői, illetve igazgatói a gondjukra bízott ifjúság figyelmét felhívják azzal, hogy a mesedélutánokat csak szüleik vagy felnőtt hozzátartozóik kíséretében látogathatják.

Szolnok, 1930 március 4.

Bihary István
vez. kir. tanfelügyelő.

1490—1930. sz.

Valamennyi gazdasági, továbbképző iskola tek. Igazgatóságának.

A nagym. vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter ur f. évi 745-05-39-1929. számú rendelete alapján tudomás és mihez tartás végett értesitem, hogy Önagyméltósága a gazdasági szakfelügyelet tárgyában eddig kiadott rendeleteit hatályon kívül helyezve, a gazdasági irányú továbbképző népiskolákra kiterjedő hatáskörrel, a tanfelügyelői iskolalátogatói teendők elvégzésével az 1929/1930. tanévre kiterjedő hatállyal tankerületemben az alábbiakat bízta meg: A tiszai alsó és a tiszai középjárások, valamint Kunszentmárton község területre Nagy Károly kunszentmártoni, a tiszai felső járás, továbbá Kisujszállás, Karcag, Turkeve, Mezőtur és Kunhegyes városok területére Pataky Sándor kisujszállási, a járszági alsó, járszági felső és központi járássok, továbbá Jársberényi és Szolnok városok területére Haraszthy József jársberényi gazdasági népiskolai igazgatót.

Szolnok, 1930 március hó 4-én.

Bihary István
vez. kir. tanfelügyelő.

946—1930. sz.

Valamennyi el. isk. Tek. Igazgatóságának.

Dezső Lipót vas megyei kir. tanfelügyelő ur „A helyesírás és nyelvi magyarázatoknak új tanítási módszere mesékkel” címen könyvet írt. A kiváló pedagógus és tanügyi író fentnevezett munkáját az elemi iskolai tanítósnak

szíves figyelmébe ajánlom. A munka ára 3 P. Megrendelhető Szombathelyen magánál a szerzőnél.

Szolnok, 1930 március 3.

Bihary István
vez. kir. tanfelügyelő.

Felhívás!

Felkérem a temetkezési egyesület tagjait, hogy megboldogult *Pethes Gyula* kir. tanfelügyelő ur eltemetése folytán felmerült költségek fedezésére személyenként 1 P 20 fillért címre beküldeni szívesek legyenek. 7 éven aluli tagok 60 fillért tartoznak fizetni.

Ezúton figyelmeztetni kívánom díjfizetésben hátralékos tagtársakat, hogy hátralékaikat rendezzék, mert alapszabályaink értelmében hátralékban levő tagtársak adott esetben nem számíthatnak a temetkezési egyesület anyagi hozzájárulására.

Tisztelettel:
Pénztáros.

Felhívás!

Felkérem a vármegyei ált. tanítóegyesület tagjait, hogy évi 8 pengő tagsági díjaikat s hátralékos tartozásaikat az egyesület pénztárába befizetni szíveskedjenek. Egyesületünk csak úgy tud kötelezettségeinek eleget tenni, ha a tagdíjak pontosan befolyznak.

Tisztelettel:
Elnökség.

Határidő nyilvántartás.

Március 15. szünet. (Rendf. 99. §.)

A tandíj negyedik részletének belizetése ápr. 15-ig. (Polg. isk.)

HIREK

Kinevezés. A járszlányi I. sz. áll. el. iskolához *Herczeg Ilona* rendes áll. tanítóza, a turkevei röm. kath. iskolához *Sebestyén Kálmánné*, a járszlányi röm. kath. iskolához *Iklódy Zsuzsanna* rendes tanítónőve nevezett ki.

Megbizás. *Józsa Erzsébet* okl. tanítónő a török-szentmiklósi-sűrűdőlői áll. el. iskolához helyettesi minőségben alkalmaztatott.

Felmentés. Az osztályvezetése kötelezettsége alól *Maliska Károly* jászárokszállási, *Ferenczy Kálmán* és *Keszthelyi István* szolnoki, *Vitéz Iványi Károly* kunszentmártoni, *Tóth József* mezőturi és *Markscheidl Károly* jászberényi áll. isk. igazgatókat a kultuszminiszter ur felmentette.

Megosztás. A vall. és közokt. miniszter ur a tiszaföldvári áll. el. iskolákat igazgatás tekintetében bel- és külterületi körzetekre osztotta. Anélkül, emelkedő számú nagy testület igazgatása az iskolák szétszórtságánál fogva is, oly fáradságos munkát adott *Soós József* igazgatónak, amelyet csak az osztályvezetés alóli felmentéssel, vagy az igazgatás megosztásával lehetett megoldani. A nagyszámú iskolák igazgatásán kívül az iparostanonc iskola igazgatását, a levante ügyek vezetését, az iskolán kívüli népművelési munkákat s ezen felül még osztály vezetését is ellátni s mindenhol kifogástalan munkát végezni szinte a lehetetlenséggel határos. A miniszter ur *Soós Józsefet*, indokolt kérésére a külterületi iskolák igazgatói teendőinek ellátása alól felmentette s azzal *Markó Dezső* homoki kartársunkat bízta meg. A belterületi iskolák továbbra is *Soós József* igazgatása alatt maradnak, akéhez ez alkalomból *Bihary István* vez. kir. tanfelügyelő értékes munkásságát kiemelő, meleghangú elismerő sorokat intézett.

Kitüntetett áll. ny. tanítónő. A rom. kath. egyház leje XI. Pius pápa *Bartháné Pariza Biri* ny. jászberényi áll. tanítónőt irodalmi és közhasznú tevékenységéért a „*Bene Merenti*” pápai kitüntetésben részesítette. Örömmel gratulálunk a kitüntetéshez, mely volt kartársnőnkért érte, mert ebben is tanítói munka elismerését látjuk.

Rákos István királyi tanácsosnak, a magyar tanítóság vezérének a kormányzó megengedte, hogy elismerését tudtul adják. A rövid újsághír a magyar tanítóság széles rétegeiben őszinte örömet, meglepetést keltett. A kormányzói kegy ily, nekünk tanítóknak szokatlan formában való megnyilvánulása, ritka tanítói egyéniséget ért. Rákos István ma fogalom a tanítóság előtt, — ismerte őt a legrestettebb község tanítója is. Őt méltatni és a nemzeti közoktatás terén szerzett érdemeit ismertetni felesleges — mert működése előttünk és értünk folyt és folyik ma is. A tanítóságra felemelő érzés az, hogy a kormányzói kegy most betetőzi a szeretetnek és elismerésnek spontán megnyilatkozásait, amelyekben az egész oktatóvilág őt negyven éves szolgálati jubileuma alkalmából részesítette.

Választás. *Madarász Károly* okl. tanító a turkeve ref. iskolához, *Erdős Lajos* okl. tanító a törökszentmisklósi ref. iskolához rendes tanítókká választottak.

Áthelyezés. *Polányi Róza* szolnoki-eresztóhalomi áll. tanítónőt a szolnoki belterületi iskolához helyezte át a miniszter ur.

Az új tanterv szellemében működő elemi iskola hű tükrét mutatja *Kiss József* „*Uj nevelő*” c. munkája. Megrendelhető a szerzőnél. Ara 1-85 P. Cim: *Kiss József* gyak. isk. tan. Jászberény.

30 fillérért szállítja darabonként a vörös *Island* fajbaromfi tenyésztőjásokat *Fazekas Károly* áll. tanító, Szolnok, Scheitsik-telep 4. sz.

Nyugtázások. Tagdíj címen: Horváth Ilona 8 Törökszentmiklós, Vogl Károly 8 Fegyvernek, Tihanyi Miksa 4 Kunmadaras, Steinbacher József 4 Tiszaföldvár, Petricsek Olga 8 Kőtelek, Róna Gyula 4, Kmettykó Pál 4, Szondra Odón 4, Both Ilona 4, Kovács József 4 Tiszasüly, Renner Ignác 8 Esztergom, Richter József 8, Totóla József 8, Rákos Ferencné 8, Koltay Anna 8, Sándor Irén 8, Keszthelyi István 4, Hajós István 4, Sztipics Bódogné 4, Jancsó Kajetánné 4, v. Farkas Tivadarné 4, Hunyor Ilona 4, dr. Zs. Tóth Gáborné 4, dr. Kerekes Sándorné 4, dr. Kövály Miklósné 4, Pauka Margit 4, dr. Bérczy Ernőné 4, Kiss Vilma 4, Luif Otmárné 4, Viczián Ilona 4, Csiky József 4, Veress Mihály 4, Páll Lajosné 4, Zelenka Mártonné 4, Viszlai Ernőné 4, Oroszy Viktória 4, Doroghyné O. Gizella 4 Szolnok, Seress Mária 8 Tiszasszentimre, Borkóles Béla 4 Jászberény, Orosz Vladimírné 8, Halmágyiné B. Ilona 8, Tóth Erzsébet 8 Kisújszállás, Oroszvári János 4 Kőtelek, Kovácsné V. Gizella 4 Kunszentmárton, Bartha Béla 4, Farkas Károly 4, Szilágyiné B. Viktória 4, Szentiványi Béláné 4, Ruzs János 4, Perényi Margit 4, Jözsáné A. Mária 4, Szegedyné V. Borbála 4, Takácsy Adrea 4, Báthoryné P. Mária 4, Németh Mária 4, Bennyovszky Ida 4, Kupics Ferenc 4 Jászberény, Vlaskovics Jenő 8 Jásztelek, Kolehner Sándor 10 Szolnok, Harashty József 8 Jászberény, Boross Ilona 4 Kunhegyes, Deák Zsigmond 8, Deák Zsigmondné 8, Nagy Julia 8, Fodorné Cs. Gizella 8, Benkőné M. Klára 8, Rátkai János 8, Mihályfalvi József 8, Török Lőrinc 8 Turkeve, Nagy Irén 4 Dévaványa, Jankó Károly 8, Jankó Károlyné 8 Szelevény, Székely Nándor 8, Kiss Imre 8, Gaál János 8 Kisújszállás, Muha Mihály 8 Jánoshida, Nagy Gyuláné 4 Mezőtúr, Sztrinyi Ferencné 8 Szolnok, Hajdu Ferenc 7-00 Szolnok, Halmos István 8 Fegyvernek, Száva Lajos 4 Jászládány, Boross Katalin 8 Karcag, Kantsz László 4 Haám Sándorné 8, Pethes Gyuláné 8, Nagy Károlyné 8, Tóbel Ferenc 8, Tóbel Ferencné 4, Tóth Pirkó 8 Szolnok, Jancsó Jolán 8 Dévaványa, Pongó Jánosné 4 Szajol, Soós József 4, Soós Józsefné 4, Markóth Dezső 4, Markóth Dezsőné 4, Vida Gyula 4, Vida Gyuláné 4, Sikolya Albert 4, Ladányi Éva 4, Movik János 4, Kerekes Eszter 4, Kiss Sándor 4, Tyepliczky István 4, Illés Margit 4, Fejesné N. Margit 4 Tiszaföldvár.

Temetkezési díj címen: Schlaggerhammer Gyula 4-80, Petricsek Mária 1-20 Kőtelek, Renner Ignác 2-40, Magyar Gyuláné 3-60 Budapest, Borkóles Béla 8-40 Jászberény, Kürthy Jánosné 2-40 Csbakháza, Sztrinyi Ferencné 1-20, Tóbel Ferenc 3-60 pengő Szolnok.

Tanítói Öltönyt: Csiky József 2 Szolnok, Boross Ambrus 12 Karcag, Movik János martfűi áll. isk. 25 pengő.

Szerkesztői üzenetek.

N. A. Jászapáti. A közlendők közé soroztam. Jövőben a papírnak csak az egyik oldalára írnék. — Sz. B. Jászberény. A jövő számban kerül sorra, mert terjedelme miatt ebben a számban nem tudtam hozni, megszakítani pedig nem akarnám. — R. S. Budapest. Az áprilisi számban jön. Az ígért cikket érdeklődéssel várom. Üdv.

Nyomatott Roth Dezső könyvnyomdájában, Szolnok 12690.

Roth Dezső könyvesboltja, Szolnok.

Nem kell
Önnek a
fővárosba
m e n n i:

mert

nálam beszerezheti

összes tanzerszükségletét — —

” szakkönyveit — — — —

” tankönyveit — — — —

” ifjúsági szindarabjait —

” iskolai nyomtatványait

rendtartási ”

” iroda felszerelését — —

mindent, amire Önnek iskolájában szüksége van. — Kérem nb. megrendelésével engem felkeresni és meg fog győződni arról, hogy nálam a legkiválóbb minőségű cikkeket előnyösen szerezheti majd be.

ROTH DEZSŐ
KÖNYVESBOLTJA
SZOLNOK. TEL. 113.

**Üzletemet teljesen átalakítva s modernül felszerelve,
a volt régi helyiségemben megnyitottam.**

ELEMI NÉPISKOLAI TANSZERARJEGYZÉK.

Általános felszerelés.

1. Magyar nemzeti zászló, 2 méter hosszú, rojtjal és bojtjal, rúd nélkül	17 60
2. Ugyanaz, 3 méter hosszú	28 80
3. Magyar nemzeti zászló, középen magyar címrel, 2 méter hosszú, rojtjal és bojtjal, rúd nélkül	32 —
4. Ugyanaz, 3 méter hosszú	40 —
5. Gyászlobogó rojtjal, rúd nélkül, 2 méter hosszú	24 —
6. Ugyanaz, 3 méter hosszú	32 —
7. Magyar címer a bejárat fölé, bádoglemezen	24 —
8. Magyar címer koronával, kartonra felhúzza	2 40
9. „Hiszekegy”-tábla, színes kivitelben, 50×36 cm nagyságban, kartonra felhúzza	2 30
10. „Hymnus”-falitábla (két lapon), kartonra felhúzza	6 40
11. Mi maradt nekünk, 21 darabból álló plakát-sorozat	4 80
12. Iskolai falitábla, elsőrendű erős kivitelben, 80×100 cm nagyságban, két bársonyfekete írófelülettel, tejszész szerinti vonalozással, felakasztáshoz két karikával ellátva	32 —
13. Ugyanilyen falitábla, 100×130 cm nagyságban	56 —
14. Háromlábú állvány, fából, a falitábla felállításához	24 —
15. Kormányzó arcképe 40×50 cm nagyságban	12 —
15a. Ugyanaz keretben üvegezve	24 —
16. Kréta, jó minőségű, részben papírral burkolva, 1/2 kg = 70 darab	1 50
17. Kréta, 12 darab, különböző színű, dobozban	3 20
18. Kréta-, és szivacsstartó, bádogból	7 20
19. Szivacs	2 20
20. Tábla-vonalzó	3 60
21. Háromszög-vonalzó, egyenlőszárú fogóval	4 —
22. Tábla-körző, nagy minta	6 40
23. Fali olvasótábla az abc-hez, 6 lap kartonra felhúzza, vezérfonallal	24 —

Beszéd- és értelemgyakorlat.

24. Szemléltető képek a beszéd- értelemgyakorlatokhoz, 16 darab, 65×90 cm nagyságban, bőrpapíron, darabja	4 40
Malom, tavasz	Mező, behordás, vihar
Kert és mező	Erdő
Szénagyűjtés	Kert
Falu	Legelő, ősz
Mező, aratók	Erdő, fairsás
	Szőlőmive és
Gyümölcsöskert	
Malom, tél	
Parasztiudvar	
Karácsonyi vásár	
Lakás.	
25. Meseképek a beszéd- és értelemgyakorlatokhoz, minden sorozat 6 darab 36×24 cm nagyságú képből áll, kemény papírlapra felhúzza, sorozatonként	14 40

26. Nagyméretű meseképek a beszéd- és értelemgyakorlatokhoz, minden sorozat 12 darab 100×75 cm nagyságú bőrpapírra ragasztott képből áll, sorozatonként	96 —
Piroska és a farkas	Jancsi és Juliska
Csipkerózsika	Hamupipóke
A bátor szabó	Csizmás kandur
	Terülj asztalkám
	A farkas és a hét gida
	Münchhausen kalandjai
	Hófehérke
	Az óriás játékszere.
27. Számológép golyókkal, nagy minta 160 cm magas	52 —
28. Ugyanaz, kisebb	40 —
29. Métermérték-gyűjtemény, ismertető füzettel	28 80
30. Métermértékek nagy falitáblája, vászonra vonva, lécekkal	12 —
31. Mértani testek mintái (kocka, hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, 3-, 5-, 6 szögű oszlop), alapételek 4—10 cm dobozban	20 —
32. Óraszámplap kartonból, 40 cm átm., mozgatható mutatókkal	4 —

Földrajz.

33. Földrajzi alapfogalmakat szemléltető falitábla, 116×90 cm nagyságban, vászonra felhúzza, lécekkal	10 40
34. Magyarország térképe negyfelbe osztással, vászonra felhúzza, lécekkal	38 —
34a. Magyarország hegy- és vízrajzi térképe, vászonra húzza, lécekkal	38 —
35. Európa politikai térképe, vászonra felhúzza, lécekkal	40 —
36. Európa hegy- és vízrajzi térképe, vászonra húzza, lécekkal	40 —
37. A föld képe féltételekben, vászonra felhúzza, lécekkal	47 —
38. I. számú földgömb, 25 ¹ / ₂ cm átm., fényezett állvánnyal	35 —
39. II. számú földgömb, 25 ¹ / ₂ cm átm., fényezett állvánnyal és részféldéklörrel, magyarázó füzettel	45 —
40. III. számú földgömb, 25 ¹ / ₂ cm átm., teljes felszereléssel, ú. m. egész rézdéklör-, delejtű-, fokmérő-, naptár- és óramutatóval, fényezett állvánnyal, magyarázó füzettel	60 —
41. Tellurium-lunarium. A nap (reflektoros lámpával helyettesítve), a föld a holddal, forgató szerkezettel. A földgömb átmérete 12 cm	114 —
42. Ugyanaz, kisebb kivitelben	66 —

43. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye fali térképe, vászonra felhúzza, lécekkal	26 —
44. Balogh-féle műlapok, 35 kép, darabja — Kir. vár, Parlament. Árva vára, Kassai dóm, II. Rákóczi Ferenc, aggteleki cseppkő-barlang, dobsinai jégbarlang stb.	5 —

Történelem.

45. Vende magyar irodalom történelmi képek könyvalakban 2 kötet	40 —
46. Magyar történelmi képek, 43×31 cm, 130 darab, kartonra felhúzza	44 —
47. A magyar szent korona és a koronázási jelvények, kartonra felhúzza	5 —
48. Árva vára, 79×59 cm nagyságú, olaj-szinyomai, kartonra felhúzza	5 —
49. Vajdahunyad vára, 79×59 cm nagyságban, kartonra felhúzza	5 —
50. Jáki templom, 79×59 cm nagyságban, kartonra felhúzza	5 —
51. Bárfai városház, 79×59 cm nagyságban, kartonra felhúzza	5 —
52. A löcsei városház, 79×59 cm nagyságban, kartonra felhúzza	5 —
53. Fiume látképe, Paur Géza olajfestménye után, 60×110 cm nagyságban, kartonra felhúzza	5 —
54. „Magyarország ezer éves sorsa”, történelmi fali térkép, 80×110 cm nagyságban, négy színnel nyomva, vászonra felhúzza, lécekkal	12 —
55. Bibliai faliképek, 32 tábla, 42×32 cm nagyságban, kartonra felhúzza, darabja	2 56
55. a. Az egész sorozat egyszerre megrendelve	76 80

Ó-Szövetség:

Bűnbeesés	Mária jelenése
A paradicsomból való kiűzetés	Krisztus születése
Vízözön	A 12 éves Jézus a templomban
Sodoma és Gomorra pusztulása	Krisztus megkísértése
Izsák feláldozása	Jézus mint tanító (hegyi prédikáció)
Rebeka a kútnál	Jézus mint hatottfeltámasztó
József eladása	Krisztus a viharzó tengeren
József felismereti magát testvérei előtt	Jézus az olajfák hegyén
Hiob türelme	Krisztus Pilátus előtt
Mózes feltalálása a kákakosárban	Krisztus a keresztfán
Pharao bukása	Krisztus sirbetele
Mózes vizet ver a sziklából	Krisztus feltámadása
Mózes átveszi a törvénytáblákat	Jézus tanítványaival
Saul és Dávid	Krisztus mennybemenetele.
Salamon ítéllete	
Dávid és Góliát	
Tóbiás meggyógyítása	
Dániel az oroszlanveremben	

Új-Szövetség:

Kutyá	Szamár	Óriási kenguru
Macska	Disznó	Egy púpú teve
Nyúl	Óz	Elefánt
Ló	Galambok és fecskek	Amerikai strucc
Tehén	Kakuk és barkályok	Niluszi krokodilus
Kecske	Seregély, fülemüle	Cápa
Juh	Keresztcsőrű	Korallok, lengeri rózsák
Holló a fészkevel	Ökorszem	Tigris
Tyúkok	Feketerigó	Zsiráf
Gólya	eneklörigó	Hattyú
Lúd	Csimpanz	Órszarvú
Béka és kigyó	Barnamedve	Bálgánykigyó
Csuka és ponty	Farkas	Skorpió, tarantellópók
Cserebogár és pillangó	Oroszlán	Emberi ébidiek
Pók és rák		

Égészsgéstan.

56. „Első segély”, 6 darab 88×66 cm nagyságú falikép, bőrpapírra ragasztva, darabja	4 —
---	-----

Tartalom:

Ájulás, napszúrás, görgsök	Vérmérgezés
Villámütés, elektromos ütés	Vizbefúvás
Kartörés	Vérzések.

Természetrajz.

57. Rovargyűjtemény, üvegfedeles dobozban	32 —		
58. Rovargyűjtemény, üvegfedeles dobozban nagyobb	64 —		
59. Növénygyűjtemény	47 —		
60. Ugyanaz, nagyobb, 100 darab, dobozban	72 —		
61. Ásvány- és kőzetgyűjtemény, 50 darab jellegese példány, kartondobozban	60 —		
62. Ugyanaz, nagyobb példányokkal	88 —		
63. Ásványtani kísérletező szerek (savak nélkül)	19 20		
64. Képek a természetrajzi oktatáshoz Állattani képek 45×37 cm nagyságban, a 20 képből álló I. sorozat, kartonra felhúzza	36 —		
65. A 20 képből álló II. sorozat, kartonra felhúzza	36 —		
Galamb	Lúd	Pulyka	Rák
Krokodil	Páva	Kétpúpú teve	Strucc
Bivaly	Rokmár	Nyúl	Gyík és béka
Majom	Fajkakas	Mókus	Farkas
Róka	Órszarvú	Mácska	Medve
66. 40 állattani falikép 88×66 cm nagyságban, bőrpapíron, darabja	4 —		
Kutyá	Szamár	Óriási kenguru	
Macska	Disznó	Egy púpú teve	
Nyúl	Óz	Elefánt	
Ló	Galambok és fecskek	Amerikai strucc	
Tehén	Kakuk és barkályok	Niluszi krokodilus	
Kecske	Seregély, fülemüle	Cápa	
Juh	Keresztcsőrű	Korallok, lengeri rózsák	
Holló a fészkevel	Ökorszem	Tigris	
Tyúkok	Feketerigó	Zsiráf	
Gólya	eneklörigó	Hattyú	
Lúd	Csimpanz	Órszarvú	
Béka és kigyó	Barnamedve	Bálgánykigyó	
Csuka és ponty	Farkas	Skorpió, tarantellópók	
Cserebogár és pillangó	Oroszlán	Emberi ébidiek	
Pók és rák			
67. Gönczy—Jäger—Hoffmann: A mezei gazdaságra nézve hasznos és kártékony állatok faliképei. A sorozat 6 képből áll, bőrpapírra ragasztva	12 —		
68. Növénytani képek, 43×36 cm nagyságban, a 14 képből álló I. sorozat, kartonra felhúzza	36 —		
Szabályos növények	Magvak	Teacserje	
Szabálytalan növények	Gyökerek és törzsek	Retek és pappe	
Megtermékenyítés	Dobány	Rizs és búza	
Húsos gyümölcsök	Burgonya	Kakadía	
Száraz gyümölcsök	Fehér tavirózsa	Alkác	
69. A 13 képből álló II. sorozat, kartonra felhúzza	36 —		
Gyapot	Kávéfa	Banyon	
Citrom	indigó	Mangófa	
Kukorica és cukornád	Paprika, paradicsom	Palmyrapálma	
Fahéj	Banán	Kenyérfa	
	Kokuszpálma		

	Pengő	Pengő
70. 30 darab növénytani kép, 80×60 cm nagyságban, bőrpapíron darabja	3 60	
Erdei fenyő	Jegenye fenyő	Kávéfa
Kocsános tölgy	Közönséges büza	Teacerseje
Burgonya	Abrak-zab	Gyapotcserje
Dohány	Almafa	Búzavirág
Komló	Arpa	Lucerna, lóhere
Paszuly	Erdei bükkfa	Nyírfagomba, tinoru,
Orvosi székfű	Borsó	légyölő galóca
Hárs	Kender	Kucsagomba, szarvas-
Jókori juhar	Szőlő	gomba, pöfeteg
Csipkerózsa	Takarmányrépa	Taplógomba, sárga-
Ilatos ibolya	Tengeri	palánka, csirkegomba.

Természettani és vegytani felszerelés.

71. Egyetemes nagy mechanikai állvány, sárgarézből készült és gyűrűkkel ellátott-kétkaru emeltyűvel, hozzávaló két mérlegcsészével, siklejtővel és hengerkerékkel, 3 darab csigával, 6 darab kampókkal ellátott súlyegységgel	84.—	
72. Ugyanaz, kisebb és egyszerűbb kivitelben	65.—	
73. Álló- és mozgó csiga	2 80	
74. Kalmármérleg	8 20	
75. Közlekedő-edények	7 20	
76. Hajszálcsőves-edények	7 20	
77. Lopó és görbe-szírvorna	1 60	
78. Szivattyús-kut mintája, üvegből, látható szelepekkel	7.—	
79. Nyomó-kut mintája, üvegből, látható szelepekkel	7 50	
80. Rézgolyó karikával	8.—	
81. Hőmérő, R. C. beosztással 80 és 100°	3 20	
82. Gőzgép mintája, falikép	4 80	
83. Siktűkőr	— 80	
84. Gyújtólencse fémállványon	10 50	
85. Szórólencse fémállványon	10 50	
86. Fénytörő-prizma üvegből	3 20	
87. Mágnespatkó	2.—	
88. Iránytű, állványon	5 60	
89. Üvegrud foncsorozott bórrel	3 20	
90. Kaucsukrud dörzsosztóval	3 20	
91. Elektromos inga	7 20	
92. Fújtató	3 20	
93. Hangvilla	— — — — —	3 20
94. Nyelvspip	— — — — —	— 80
95. Zsebnagyító	— — — — —	2.—
96. Archimedes-féle készülék	— — — — —	9 60
97. Toricelli-cső üvegcsgal	— — — — —	9 60
98. Csésze a Toricelli-csőhöz, vasból	— — — — —	3 20
99. Kéneső (higány) 1 kg. üvegen	— — — — —	32.—
100. Elektromos csengő, faállványon, vezetékkel, nyomógombbal és elemmel felszerelve	— — — — —	28.—
101. Kolbe-féle elektroscóp	— — — — —	16.—
102. Vízirtókád üvegből	— — — — —	4 80
103. Üvegöltöcsér	— — — — —	— 80
104. Retortá, 2 darab	— — — — —	3 20
105. Gázfelfogó henger	— — — — —	2 40
106. Főzőpohár, 3 darab, különböző nagyságu	— — — — —	2.—
107. Mérőpohár, térfogat beosztással, 500 ccm	— — — — —	5 20
108. Locsolópalack felszerelve, 500 ccm	— — — — —	2 88
109. Üvegharang és hozzávaló tányér	— — — — —	7 20
110. Üvegcső, különböző vastagságu, 1/4 kg.	— — — — —	2.—
111. Kaucsukcső, különböző vastagságu, 1/10 kg.	— — — — —	3 20
112. Parafadugó, 25 darab	— — — — —	1 20
113. Kaucsukdugó, 2 furattal, 3 darab	— — — — —	2.—
114. Káli fém, 5 gr.	— — — — —	3 20
115. Dugófuró, 2 darab, kitolóruddal	— — — — —	3 20
116. Két parafalemez és 3 iv szűrőpapír	— — — — —	— 80
117. Barnakő, 500 gr.	— — — — —	— 80
118. Vaspor, 200 gr.	— — — — —	— 80
119. Cinkforgács, 250 gr.	— — — — —	1 60
120. Üveglád, cinchiddal	— — — — —	8 80
121. Főzőlonc, 2 darab, 100 és 500 ccm	— — — — —	2.—
122. Vas háromláb	— — — — —	2 40
123. Vegytani anyagok és üvegek (savak nélkül)	— — — — —	32.—
124. „Aladdin” petróleum izzófény-függőlámpa. Ez a legjobb szerkezetű lámpa csak kis mennyiségű (6 %) petróleumot fogyaszt, mely levegővel (94 %) keverve hevíti az izzótestet és nappali ragyogású fényt áraszt. Egése szagtalan, zajtalan és korom nélküli; anyagfogyasztása csak harmadrészt teszi annak, mint amit bármely más lámpa fogyaszt	— — — — —	68.—
125. Opál porcellán-erőnyő a fenti lámpához, mely a fényt egyenletesen szétszórja	— — — — —	12.—
126. Falióra, 18 1/2 cm. átméretű számlappal, mely egyszeri felhúzásra 8 napig jár	— — — — —	20.—

ROTH DEZSŐ, SZOLNOK

Telefon 113. **HÖNYÖ- ÉS PAPÍRÁRUHÁZ** Piac-16c.

Legnagyobb raktár
kötésgyártási, könyv-
lakó- és jegyzői, pénzügyi
és más hivatali nyomtatványokból,
irodai felszerelésből, írógépekből és
írógépszalagokból. **Üzleti könyvek gyára.**
Dobozgyártásban kiválóan és folyamatosan legjobb
kereskedelmi, patent, rakári és gyűjteményes dobozok.
A vidéken legjobban berendezett **hőnyőműszertani** készlet a
legtartósabb kivitelű könyvkötészet, a leggyorsabból
a legkényesebb ízlésig is kielégítő díszítéssel.
Hőnyőnyomda elegáns, izlées kivitelben, a
legolcsóbb árak mellett készíti fűszel-
könyveket, réplapokat, töblészeteket
lakodalmi és béli meghívókat
és minden fajta hőnyő-
nyomda munkát.

Mielőtt máshol rendelne, kérjen írlém árajánlatot!
Hőnyőnyomda. • Üzleti hőnyvek gyára.

Ifjusági és tanítói könyvtárak
számára alkalmas könyvek
kedvező fizetési feltételek
mellett kaphatók

ROTH DEZSŐ
könyvesboltjában, Szolnok.

TELEFON 113.

ROTH DEZSŐ

Tanhöngvek

Tanszerek

Könyvhölések

Nyomtatványok

SZOLNOK

XXIII évfolyam.

1. szám.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI

NÉPMŰVELÉS.

Felelős szerkesztő:

Greczmajer Károly

Főszerkesztő:

Keszthelyi István

Felelős kiadó:

Csiky Ernő

Szolnok, 1931. január hó.

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA
Hírlapkönyvtári
I. növekedésknapió
19 21/994 sz.

ROTH DEZSŐ KÖNYVNYOMDÁJA SZOLNOK.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI NÉPMŰVELÉS

1930. /22.évf./ . febr-márc. 2-3.szám.

Hiány:1.szám.